

HEBREO

KAG MGA PAUNANG BISAYA TUNGOR SA SUYAT PARA SA

MGA HEBREO

Wayá it nakakaayam kung si-o kag nagsuyat it kaling libro, pero mahadag nak kali ay nakasuyat para sa mga lahi it Hudyo nak inggwa it pagtu-o kang Kristo. Kag inra lahi ay ingtatawag rang Hebreo it kato. (Exo. 2:11; 3:18.) Gingsuyat kali agor pakusugon kag inra pagtu-o dahil sinra ay perming gingpapahirapan it inra mga kalahi nak waya nagtutu-o. Ag isutan yangey sinra nagbada sa inra pagtu-o kang Kristo ag nagbalik ray tana sa inra relihiyon bilang mga lahi it Hudyo. Kada gingpakusug sinra it manugsuyat it kaling libro parayan sa ida pagpaayam sa inra tungor sa kayabawan ni Kristo. Siguro kali ay ingsuyat 40 tuig pagkatapos sa kamatayon ni Hesus. (Kali ay ingbibilang nak 70 A.D.)

Riling suyat ay inggwa it tatlong ingpahadag sa inra tungor kang Kristo. Una, Sida ay Anak it Dios nak waya it pagtuna ag waya it katapusan. Ag dahil Sida kag Anak it Dios, Sida ay yabaw pa sa tanang mga anghel, propeta, ag kang Moises.

Pangruha, kag inghimo ni Hesus bilang Pinaka-mataas nak Saserdote sa langit ay mas mahalaga kisa sa ginghihimo it mga saserdote it mga lahi it Hudyo, kada Sida kag nagsubli sa inra bilang manugpangatubang sa Dios para sa mga tawo hastang sa waya't katapusan.

Pangtatlo, parayan sa pagkamatay ni Kristo kag mga tawo ay puydey nak gador maluwas, kumo Sida kag kumpletong katuparan it tanang ingpapasunor it Dios sa mga lahi it Hudyo sa Kasuguan ni Moises.

Kaibahan raha, gingpaayam it manugsuyat diling libro kag ginghimo it kato it mga dungganong Hudyo dahil sa inra pagtu-o pramas kag mga makakabasa it kali ay mapaninruga sa inra pagtu-o kang Hesus, aber sinra ay gingpapahira-pan. Sa katapusan it kaling libro, ginglaygayan nida sinra nak indi magpayado sa Dios, kundi padayon nak magpangabuhi kumporme sa Ida namut-an.

KAG SUYOR IT HEBREO

Kag Kayabawan ni Hesus nak Anak it Dios *1:1-4*

Kag Kayabawan ni Hesus sa mga Anghel *1:5—2:18*

Kag Kayabawan ni Hesus kang Moises *3:1—4:13*

Kag Kayabawan ni Kristo bilang Pinakamataas nak Saserdote *4:14—7:28*

Kag Kayabawan it Bag-ong Kasugtanan nak Ginghimoy ni Kristo *8:1—9:28*

Kag Kayabawan it Inughalar ni Kristo *10:1-39*

Kag Kahalagahan it Pagtu-o *11:1-40*

Kag Tamang Pagpangabuhi it mga Nagtutu-o kang Kristo *12:1—13:19*

Kag Katapusan it Libro *13:20-25*

**Kag Suyat para sa
MGA HEBREO**

KAG KAYABAWAN NI HESUS NAK ANAK IT DIOS

¹ It katong unang panahon pa, maramong besesey ag sa iba't-ibang parayan kung kag Dios ay inggwa it gustong ipahadag sa ato mga ginikanan, Sida ay nagbisayay sa inra parayan sa mga propeta.

² Pero ngasing nak mga huling adlaw, parayaney sa Ida Anak kag Ida pagbisaya sa ato, nak imaw Nida't gingbutang nak manugpanubli it tanan, ag parayan ra sa Ida ay Ida ingtuga kag tanan.

³ Sa Anak ra makikita kag kahimayaan it Dios. Ag aber ni-o kag ingpapakita it Dios ay imaw ra kag ingpapakita it Anak. Sida't nagtatatap sa tanang mga butang parayan sa Ida gamhanang bisaya.

Ag pagkatapos nak inghimoy Nida kag tanang kinahangyan pramas limpyuhon kita sa ato mga kasal-anan, Sida ay nag-ingkorey sa bandang tu-o it Makagagahom nak Dios sa langit.

⁴ Ngani, Sida ay gingbutang it Dios nak mas yabaw kisa mga anghel, kumo gingtaw-an Sida it pangayan it Dios nak mas yabaw kisa sa inra.

KAG KAYABAWAN NI HESUS SA MGA ANGHEL

Kag mga Bisaya it Dios sa Sagradong Kasuy-atan

⁵ Dahil waya nak gador it aber usang anghel nak gingsilinggan it Dios nak,
 “Ikawey kag Ako Anak,

ag ngasing Akoey apamatuuran nak Ako kag
Imo Tatay,”*

ag waya ra it anghel nak gingsilingan it Dios
nak,

“Ako kag Ida Tatay ag Sida kag Ako Anak.”†

⁶ Ag tong gingparaya it Dios sa kalibutan kag
Ida bugtong‡ nak Anak, nagsiling Sida,

“Kag tanang kaanghelan it Dios ay dapat
magdayaw sa Ida.”§

⁷ Ugaling, tungor sa mga anghel ay kali kag
ingsiling it Dios,

“Kag mga anghel nak nagsiserbisyo sa Ako
ay Ako inghihimong tuyar sa hangin ag mga
rayab it kayado.”*

⁸ Pero, tungor sa Ida Anak ay tuyar kag Ida
ingsiling,

“Ikaw nak Dios, kag mahari hastang sa
waya't katapusan
ag kag Imo pagiging hari ay magiging
matarong nak gador.

⁹ “Ingpapalangga Nimo kag kaaduhan ag ging-
hahangitan Nimo kag kayainan.

Kada Ako nak Imo Dios kag nagpili sa Imo
pramas taw-an Ka it kasadyahan nak mas
yabaw sa Imo mga kaibahan.”†

¹⁰ Ag usa pang gingsiling it Dios sa Ida Anak ay,

---

* **1:5 1:5a** Sal. 2:7. † **1:5 1:5b** 2 Sam. 7:14 ag 1 Cro. 17:13. ‡ **1:6 1:6a** “bugtong”: Kag ingsuyat sa bisayang Griyego ay “panganay.” Pag si Hesus ay ingtatawag nak “panganay” kag gustong bisayahon ay yabaw pa Sida sa tanan ag dapat respituhon it tanan. (Basaha ra sa Rom. 8:29; Col. 1:15,18 ag Pah. 1:5.) § **1:6 1:6b** Deu. 32:43 ag Sal. 97:7. * **1:7 1:7** Sal. 104:4. † **1:9 1:8-9** Sal. 45:6-7.

“Magtuna sa kauna-unahan, Ikaw, GINO-O,
kag inghalinan it tanan.

Ikaw ngani kag nagtuga it tanan sa kalibutan
ag sa kalangitan.

11 Maabot kag adlaw kung sauno mawawagit
kinang tanan,
pero Ikaw ay mapabilin hastang sa waya't
katapusan.

Kinang tanan ay mayuyuma tuyar sa yamit
12 nak arolyuhon ag ipahabig pramas apang-
islan.

Pero Ikaw ay inding gador magguyang
dahil kag Imo kabuhi ay waya't katapusan.”‡

13 Pero waya nak gador it aber usang anghel
nak gingsilingan it Dios pareho sa Ida gingsiling
sa Ida Anak nak,

“Maley, ingkor rili sa Ako tu-o,
hastang humanon Nako nak tungtungan it Imo
mga siki

kag Imo mga kaaway.”§

14 Ay kung imaw kina, ni-o kag kahimtangan
it mga anghel? Di baga sinra ay mga ispiritong
nagsiserbisyo sa Dios nak Ida ingsusugong mag-
bulig sa mga tawong Ida ingbuot nak maluwas?

2

*Kag Pagpaandam nak Indi Magpaawoy-awoy
sa Pagtu-o*

1 Ngani, kumo yabaw sa tanan kag Anak it
Dios, mas kinahangyan nak magpati kita sa

---

‡ 1:12 1:10-12 Sal. 102:25-27. § 1:13 1:13 Sal. 110:1.

kamatuuran nak ingtudlo sa ato, agor kita ay indi magpaaway-awoy sa pagtu-o.

² Dahil katong mga sugo it Dios nak Ida ingpaabot kana Moises parayan sa mga anghel* ay dapat sunron, ag kag tawo nak nakasala o nagsuway raha, sida ay maantos it hustong parusa sa bawat sala o pagsuway.

³ Kada kung imaw kag natabo sa mga waya nagtuman sa gingsiling it mga anghel, ay dey lalong indi kita makaiwas sa kaparusahan kung abaliwayaon nato kaling pinaka-mahalagahang parayan it kaluwasan nak ingbantala it Ginoong Hesus. Sida kag unang nagbantala it tungor riling ato kaluwasan, ag kag mga nagrungog sa Ida, ay imaw ray kag nagpamatuor it kina sa ato.

⁴ Ag Dios ra kag nagpapamatuor it kali parayan sa mga katitingayang buhat ag tanra ag iba't-ibang mga milagro nak Ida inghuhuman, pati sa mga abilidad nak Ida ingpanagtag parayan sa Ispirito Santo kumporme sa Ida kabubut-on.

Si Hesus ay Naging Tawo Pramas Luwason Kita

⁵ Ngasing tungor hinang bag-ong kalibutan nak amo ingmitlang nak imaw it mailis dili, ay buko kina kabubut-on it Dios nak ipairayom sa mga anghel, kundi sa mga tawo.

⁶ Dahil inggwa it ingsisiling sa Sagradong Kasuyatan nak,

---

* **2:2 2:2** Kumporme sa ingsiling it mga lahi it Hudyo it kato, tong ingpaabot it Dios sa tawo kag Ida kasuguan, kag mga anghel ay imaw it Ida ingtugyanan it kina.

“O Dios, ni-o rang gador kag tawo, para Imo sida rumrumon?

Ni-o rang gador sinra asing Imo ak-abayakhan?

⁷ Kumo aber para sa malip-ot yang nak panahon, Imo ingpamutang kag tawo nak mas mababa kag kahimtangan kisa sa mga anghel, ag Imo sinra ingtaw-aney it kahimayaan ag balor nak pay tuyar sa mga hari.

⁸ Dahil ingpairayomey Nimo sa inra gahom kag tanang butang.”†

Kag ingsisiling dili ay gingpairayom it Dios sa gahom it mga tawo kag tanang butang, nak kag gustong bisayahon ay wayaey nak gador it nabilin nak mga butang nak waya napairayom sa inra.‡

Pero sa ngasing, maathag nak waya pa nato nakikita nak kaling tanan ay napairayomey sa gahom natong mga tawo.

⁹ Pero ayam nato nak natuparey kali dahil sa narayanan ni Hesus, kumo para sa malip-ot nak panahon tong Sida ay naging tawo, Sida ay ingpamutang nak mas mababa kag kahimtangan kisa sa mga anghel. Ag sa kaaduhan it Dios, ingtis-an Nida kali pramas aaguman Nida kag kamatayon alang-alang sa bawat tawo. Pero ngasing ayam ra nato nak kag Dios kag nagta-o sa Ida it kahimayaan ag balor nak tuyar sa hari dahil riling Ida kamatayon.

¹⁰ Dios kag nagtuga it tanang butang ag kali ay gingtuga pramas mataw-an Sida it kadayawan.

† **2:8 2:6-8a** Sal. 8:4-6. ‡ **2:8 2:8b** Hen. 1:26-28.

Kada tama nak Ida ingbuot nak si Hesus kag maagom it rakong kahirapan pramas maging manluluwas nak waya't kakuyangan it maramong tawo. Inghimo kali it Dios pramas maramo kag Ida magiging mga anak nak Ida aray-on sa kahimayaan.

¹¹ Si Hesus nak imaw kag naglilimpyo sa ato kasal-anan, ag kita, nak Ida inglilimpyuhan, ay ausa kag Tatay. Kada si Hesus ay waya nahuda nak tawagon kita nak Ida mga manghor,

¹² kumo siling Nida sa Dios,

“Ako ipagmarako kag Imo ngayan sa Ako mga manghor,

ag sa tunga ninra pag nagtiniponey sinra,

Ikaw ay Ako akantahan bilang pagdayaw.”§

¹³ Nagsiling ray Sida,

“Masalig nak gador Ako sa Dios.”*

Ag usa pa,

“Hali Ako, kaibahan it mga anak nak ingtugyan it Dios sa Ako.”†

¹⁴ Kumo kinang mga anak it Dios nak ingpapatunguran dili ay mga tawo yang ra nak inggwa it yawas nak mamamatay, si Hesus ra ay naging tawo pareho sa inra agor makakaagom ra it kamatayon. Ginghamo Nida kali agor parayan sa Ida kamatayon aperdihon Nida si Satanas nak imaw kag nagraraya it kamatayon sa katawuhan,

¹⁵ ag Ida ra apahilwayon sinra nak habang buhi ay ing-uulipon it inra kahadlok sa kamatayon.

---

§ **2:12 2:12** Sal. 22:22. * **2:13 2:13a** Isa. 8:17. † **2:13 2:13b** Isa. 8:18.

¹⁶ Ag syempre, buko mga anghel kag Ida ing-bubuligan parayan dili kundi kitang mga tawo nak ingbilang nak mga inanak ni Abraham.

¹⁷ Kada ngani gingkikinahangyan nak si Hesus ay maging tawo tuyar sa ato nak Ida mga manghor, pramas Sida kag ato magiging Pinakamataas nak Saserdote nak maluluy-on ag matutom sa Ida pagserbisyo sa Dios alang-alang sa ato. Gingtuman Nida kali para ita-o Nida kag Ida kabuhi bilang pangtubos agor kumpletuhon kag dapat nak himuon para patawaron kag mga sala it tawo.

¹⁸ Ag dahil Sida mismo ay nakarayan it hirap ag pagtintar, puyde ra nak gador Nidang buligan kag tanang mga natitintar.

3

KAG KAYABAWAN NI HESUS KANG MOISES

Si Hesus kag Anak it Dios ag si Moises kag Suguon it Dios

¹ Ngani, mga hali nako nak tinawag it Dios pramas magpasakop sa Ida ag magiging kaibahan Nida sa langit, aisipon ninro nak gador si Hesus. Dahil Sida kag sinugo it Dios bilang Pinaka-apostol ag Pinakamataas nak Saserdote nak dapat natong tuuhan.

² Sida ay matutom sa pagtuman sa Dios nak imaw kag nagpili sa Ida, tuyar kang Moises nak

matutom ra sa pagrumaya sa panimayay it Dios it kato.*

³ Pero tungor kang Hesus, kag Ida balor ay yabaw pa kisa kang Moises, kumo kag balor it nagpapatugrok it bayay ay mas yabaw pa kisa sa mismong bayay.

⁴ Ngani, kag tanang bayay ay inggwa't manugpatugrok, pero kag Dios ay imaw it manughuman it tanang butang.

⁵ Matuor, si Moises ay matutom sa ida pagserbisyo sa bug-os nak panimayay it Dios, pero sida ay tuyar yang sa usang suguon raha. Kali ay halimbawa yang sa ipahadag it Dios nak matatabo sa palaabutong panahon.

⁶ Pero si Kristo ay matutom ra sa Ida pagserbisyo, ugaling buko tuyar sa usang suguon yang kundi bilang Anak nak inggwa't karapatan sa poder it Ida Tatay nak Dios. Ag ngasing kita kinang ingsisiling nak panimayay it Dios kung mapadayon kita nak magpaninruga sa ato pagtu-o ag ipagmarako kag ato ing-aasaan.

Kag Paandam nak Indi'g Talikuran kag Dios

⁷ Kada ngani kita ay dapat magpati sa gingsisiling it Ispirito Santo nak,

“Ngasing, kung narurunganey ninro kag gingbibisaya it Dios sa inro,

⁸ daey igpatugasa kag inro tagipusuon tuyar sa inghimo it inro mga ginikanan

---

* **3:2 3:2** Siguro kaling ingpapatungran nak “panimayay it Dios” ay kag mga Israelinhon nak it kato ay gingsugo si Moises it Dios nak apamunuan sinra paliwas sa Ehipto.

it katong inra ingkuntra ag ingpurbahan kag Dios ruto sa disyerto.

⁹ Dahil aber sa suyor it kwarantang tuig nak nakikitaey ninra kag katitingayang ginghuhuman it Dios para sa inra, ay permi gihapon ninrang ingpupurbahan Sida.†

¹⁰ Kada, nahangit kag Dios sa inra ag nagsiling, 'Kag inro tagipusuon ay perming nagyayado sa Ako, ag waya nak gador kamo gisusunor sa Ako mga bisaya.'

¹¹ Kada, sa rako it kahangit it Dios sa inra, Sida ay nagsumpa nak, 'Inding gador sinra makasuyor sa lugar kung riin ay maaaguman kag kapahuwayan nak Ako ing-aman para sa inra.' "‡

¹² Kada, ako mga hali sa pagtu-o, magrahan kamo pramas waya it aber usa sa inro nak inggwa it kayainan sa inro tagipusuon ag indi magtu-o sa Dios, dahil imaw kina kag mapayado sa inro sa buhi nak Dios.

¹³ Kag inro dapat himuon sa bawat adlaw habang inggwa pa it nabibilin nak adlaw sa inro kabuhi, ay pakusugay ninro kag pagtu-o it usa'g-usa para waya sa inro it magtugas kag tagipusuon parayan sa pangluko it kasal-anan.

¹⁴ Dahil magiging kaibahan nato permi si Kristo kung mapadayon kita nak magpanin-rugan sa ato pagtu-o sa Ida, tuyar sa ato naunang inghimo hastang sa katapusan.

¹⁵ Aisipon ray nato kag ingsiling it Dios it kato,

† 3:9 3:9 Exo. 17:1-7. ‡ 3:11 3:7-11 Sal. 95:7-11.

“Ngasing, kung marunggan ninro kag ging-bibisaya it Dios,
 aya gipatugasa kag inro tagipusuon tuyar sa
 inghimo it inro mga ginikanan
 it katong inra ingkuntra Sida.”§

¹⁶ Ay sasin-o ngani katong mga ingpapatun-gran dili nak nakarungogey sa Dios pero nagkuntra gihapon sa Ida? Di baga sinra katong mga nagliniwas sa Ehipto sa irayom it pagpanguna ni Moises?

¹⁷ Ag kanin-o nahahangit kag Dios sa suyor it kwarentang tuig? Di baga sa inra nak nagpakasala ag namatay ruto sa disyerto?

¹⁸ Ag usa pa, sasin-o katong mga gingpan-inrugaan it Dios nak inding gador sinra makasuyor sa lugar kung riin ay maaaguman kag kapahuwayan nak Ida ing-aman para sa inra?* Di baga sinra katong nagsuway sa Ida?†

¹⁹ Ngani, ato nakikita nak sinra'y waya nakasuyor rutong lugar, dahil sa inra kawar-an it pagtu-o.

4

Kag Ingpromisang Kapahuwayan Para sa mga Katawuhan it Dios

¹ Pero kag kapahuwayan nak gingpromisa it Dios ay naghuhuyat gihapon para sa ato nak Ida mga sinakupan, kada dapat magrahan kita sabaling inggwa ra sa ato it indi makasuyor ruto.

---

§ 3:15 3:15 Sal. 95:7-8. * 3:18 3:16-18a Sal. 95:7-11. † 3:18 3:16-18b Bil. 14:1-35.

² Dahil atoey ra narurunggan kag pagwali it Maadong Balita pareho sa ato mga ginikanan, pero para sa inra, kag inra pagrungog ay nawaran it puyos, dahil waya ninra gituuhe.

³ Kita yang nak nagtutu-o kag makakasuyor rutong kapahuwayan, dahil kag ingsiling it Dios tungor sa mga waya gitu-o ay,
 “Kada, sa rako it Ako kahangit sa inra, Ako ay napasiling nak,
 ‘Inding gador sinra makasuyor sa lugar kung riin ay maaaguman kag kapahuwayan
 nak Ako ing-aman para sa inra,’ ”*

aber sa kamatuuran, tuna tong gingtugay it Dios kag kalibutan, hanraey katong lugar it kapahuwayan.

⁴ Dahil siling ra sa ibang parti it Sagradong Kasuyatan tungor sa pangpitong adlaw nak imaw kag adlaw tong kag Dios ay nagpahuway dahil gingtaposey Nida kag Ida tanang pagtuga.†

⁵ Ag hina ra sa Ako dating ingsiling,
 “Inding gador sinra makasuyor sa lugar kung riin ay maaaguman kag kapahuwayan
 nak Ako ing-aman para sa inra.”‡

⁶ Ngani, maathagey nak inggwa talaga it kapahuwayan nak ing-amaney it Dios para sa mga puyding makasuyor raha. Ugaling katong mga tawo nak dati ay nawalihaney it Maadong Balita ay waya nakasuyor, dahil sa inra pagsuway sa Ida.

⁷ Pero pagkalipas it mahabang panahon, ginggaayam ray it Dios sa mga tawo parayan sa salmo

* **4:3 4:3** Sal. 95:7-11. † **4:4 4:4** Hen. 2:2-3. ‡ **4:5 4:5** Sal. 95:7-11.

ni David nak inggwa gihapon it pagkakataon para makasuyor sinra sa kapahuwayan nak Ida ging-aman para sa inra. Kag gingsiling ni David ay,

“Ngasing, kung narurunganey ninro kag ging-bibisaya it Dios sa inro,
daey igpatugasa kag inro tagipusuon.”§

⁸ Ayamey ra nato nak kaling kapahuwayan nak ging-amaney it Dios ay buko katong duta nak ingpagtuan it ato mga ginikanan tong ging-pangunahan sinra ni Josue.* Dahil kung imaw kina, ay asing pagkatapos ray it mahabang panahon, gingsiling it Dios nak inggwa gihapon it pagkakataon kung sauno kag mga tawo ay puyding magsuyor rahang kapahuwayan nak Ida ing-aman sa inra.

⁹ Kada gani ayamey nato nak inggwa gihapon it kapahuwayan sa palaabuton para sa mga sinakupan it Dios, ag kali ay tuyar sa pagpahuway it Dios sa pangpitong adlaw tong gingtaposey Nida kag Ida tanang pagtuga.

¹⁰ Dahil aber si-o kag makasuyor riling kapahuwayan nak ing-aman it Dios ay makakapahuway sa ida pagpangabudlay, tuyar sa pag-

---

§ **4:7 4:7** Sal. 95:7-8. Kag gustong bisayahon it kaling ingsiling ni David ay kung indi ninra igpatugason kag inra tagipusuon, sinra ay puyding umiron sa kapahuwayan nak nasasakupan sa paghari it Dios. Kali ra ay ingpapatungor sa ato it manugsuyat it librong Mga Hebreo nak aber ngasing imawey kag ato puyding aaguman.

* **4:8 4:8** Kaling duta ay Canaan kung hariin gingpangunahan ni Josue kag mga Israelinhon pagkatapos it inra pagbaktas palibot sa disyerto it kwarentang tuig.

pahuway it Dios pagkatapos it Ida pagtuga sa tanan.

¹¹ Kada kita ay dapat magpursige pramas makasuyor riling kapahuwayan, agor indi kita magpatuyar rutong ato mga ginikanan nak waya nakasuyor dahil sa inra pagsuway sa Dios.

¹² Dahil kag mga bisaya it Dios ay buhi ag gamhanan, ag kali ay mas matayom kisa sa espadang doble kag tayom nak naruyot it marayom aber pa sa mga suká ag inra utok. Tuyar ra it kina, kag mga bisaya yang it Dios kag nakakaabot sa kalag ag ispirito it tawo. Ag kali kag nagpapakita kung ni-o talaga kag pinakamarayom nak ing-iisip ag inghahanrom it ida tagipusuon.

¹³ Waya nak gador it aber niong tinuga nak maitatago sa Dios, dahil sa Ida pagmuyat pay uba kag tanan ag kitang-kita Nida. Ag sa Ida ngani kita mapanabat sa ato tanang inghimo.

KAG KAYABAWAN NI KRISTO BILANG PINAKA-MATAAS NAK SASERDOTE

Si Kristo kag Ato Pinaka-mataas nak Saserdote

¹⁴ Ngani, kumo inggwa kita it Pinaka-mataas nak Saserdote nak nakaabotey sa Presensya it Dios hagto sa langit, ag Sida si Hesus nak Anak it Dios, dapat ay panghuytan nato kaling pagtu-o sa Ida nak ato ingpapaninrungan.

¹⁵ Ag kaling ato Pinaka-mataas nak Saserdote ay naiintyendihan ra Nida kag ato mga kayudahan, dahil Sida mismo ay nakaagom ra it tanang klasing pagtintar nak naaaguman ra nato, pero waya Sida nakasala.

¹⁶ Kada ngasing, indi kita dapat matahap nak magpayungot sa Dios nak maluluy-on, dahil sa oras nak inggwa kita it kinahangyan ag mapakitluoy sa Ida, kita ay Ida akaluy-an ag abuligan.

5

¹ Para sa mga lahi it Hudyo, bawat pagtalaga ninra it Pinaka-mataas nak Saserdote, sida ay ingpili halin sa ida mga kasimanwa pramas mag-atubang sa Dios para sa inra. Kag ida trabaho ay maghalar it mga hadop ag iba pang mga inughalar nak ingtata-o ninra para patawaron kag inra mga sala.

² Ag aber sida ay Pinaka-mataas nak Saserdote, ay ida gihapon ingrarahanan kag ida mga kasi-manwa nak nakakasala ag buko ayam nak kag inra inghihimo ay buko tama, kumo sida ra ay inggwa it mga kayudahan.

³ Ag dahil sida ra ay nakakasala ay kinahangyan nak ida ra ihalar kag mga hadop para sa kapatawaran it ida mga sala, kaibahan kag paghalar para sa sala it ida mga kasimanwa.*

⁴ Waya't tawo nak puyding makaakupa sa mataas nak pwesto it Pinaka-mataas nak Saserdote, kundi kinahangyan nak Dios kag magpili sa ida, pareho sa Ida pagpili kang Aaron† it kato.

⁵ Ngani, imaw ra kag tungor kang Kristo. Waya Nida giaabuta kag mataas nak kamutangan it Pinaka-mataas nak Saserdote, kundi kag Dios ra kag nagpili sa Ida. Dahil kag mga ingbisaya it

---

* **5:3 5:3** Lev. 9:7. † **5:4 5:4** Exo. 28:1. Si Aaron kag unang Saserdote it mga Israelinhon tong hagto sinra sa disyerto, ag Dios kag nagpili sa ida.

Dios sa Ida parayan sa Ida ingpasuyat sa usang Salmo ay,

“Ikawey kag Ako Anak,
ag ngasing Akoey apamatuuran nak Ako kag
Imo Tatay.”‡

⁶ Ag usa pang ingsiling Nida sa ibang parti it Sagradong Kasuyatan ay,

“Ikaw kag magiging saserdote hastang sa waya't katapusan,

tuyar sa pagiging saserdote ni Melkisedec.”§

⁷ It katong rahali si Hesus sa duta, Sida ay perming nagpapangamuyo sa Dios. Ag kung kausa ra makusog kag Ida pagtibaw ag pagpakitluoy, kumo ayam Nida nak kag Dios yang kag inggwa it gahom nak magsalbar sa Ida sa kamatayon. Ag kag Ida pagpangamuyo ay ingrunggan ag ingsabat it Dios dahil sa Ida pagpasakop sa kabubut-on it Dios.

⁸ Aber Sida kag Anak it Dios, Iday natun-an nak magsunor sa Ida Tatay nak Dios parayan sa mga hirap nak Ida ing-agwanta.

⁹ Ag pagkatapos it Ida pagtuman it tanan sa Dios, Sida kag inghalinan it kaluwasan nak waya't katapusan para sa tanang nagsusunor sa Ida,

¹⁰ kumo gingtalaga Sida it Dios bilang Pinakamataas nak Saserdote tuyar sa pagiging saserdote ni Melkisedec.

Kag Laygay nak Dapat Maging Maayam sa Pagtu-o

---

‡ 5:5 5:5 Sal. 2:7. § 5:6 5:6 Sal. 110:4.

¹¹ Inggwa gihapon it mas maramo nak puyde nakong ipaayam sa inro tungor riling pagiging saserdote ni Hesus ag Melkisedec, pero abang hirap ieksplikar ngasing dahil indi nak raan ninro maintyendihan.

¹² Dahil aber rugayey kamong nagtutu-o ag dapat kamoy tan-a kag nagtutudlo sa inro mga kaibahan tungor riling pagtu-o nato, ay pay kinahangyan pa gihapon ninro nak inggwa it magtudlo liwat it kinang mga naunang panudlo tungor sa Dios. Kamo ay pay naging mga pusit ray nak kailangan gihapon it gatas, pero sa kamatuuran dapat ay mga pagkaoney nak ing-uusang it maado.

¹³ Kag tawo nak daok kung ni-o kag tamang pagpangabuhi ay tuyar sa anak nak nabubuhi gihapon sa gatas.

¹⁴ Pero kag tawo nak maayam nak tuyar sa nagkakaon it matugas nak pagkaon, ay ida ingsasanay kag ida sarili sa pag-ayam kung ni-o kag maado ag mayain.

6

¹ Kada, buko tama nak liwat-liwaton nato kinang naunang mga panudlo tungor kang Kristo, kundi magpadayon kita nak tun-an kag marayom pa nak mga panudlo nak mata-o sa ato it kaayam tungor sa ato pagtu-o. Indi kita dapat magbalik-balik permi sa ato naunang natun-an nak imaw kag pundasyon it ato pagtu-o, halimbawa, tungor sa kinahangyan nak dapat talikuran kag mga buhat nak waya it puyos pramas magtu-o sa Dios,

² ag tungor pati sa mga pagbawtismo,* mga pagpatong it damot sa uyo it tawo,† pagbanhaw it mga minatay, ag tungor sa paghusgar ag pagparusa nak waya't katapusan.

³ Ag kung atugutan it Dios, mapadayon kita nak tun-an kinang marayom pang mga panudlo.

⁴ Dahil imposible nak apabalikon pa sa paghinuysoy kag mga dating nahadaganey kag inra mga isip, nak nagtalikor ray sa inra pagtu-o, kumo nabatoney ninra kag subrang kaaduhan nak ingtaoy it Dios ag naagumaney ra kag gahom it Ispirito Santo.

⁵ Naintyendihaney ra ninra kag kaaduhan raha sa mga bisaya it Dios ag nabatyaganey kag rakong gahom nak Ida ipakita sa palaabutong panahon.

---

* **6:2 6:2a** It kato ay inggwa it iba't-ibang parayan it pagbawtismo nak inra naayaman it kato. Suno sa kustombre it mga lahi it Hudyo ay alimpyuhan ninra kag inra yawas sa iba't-ibang panahon pramas ihanra kag inra sarili para sa pagdayaw sa Dios. Tong nag-abot si Juan nak Manugbawtismo, nagbabantala sida nak kag mga tawo ay dapat maghinuysoy ag magpabawtismo. (Mar. 1:4.) Ag tuna tong kapanahunan ni Kristo, kag mga nagtutu-o sa Ida ay nagkakainggwa it inra sariling kustombre it pagbawtismo sa mga bag-ong nagtutu-o. (Mat. 28:19 ag Bin. 2:38.) † **6:2 6:2b** Iba't-iba kag mga katuyuan kung asing ingpatong it tawo kag ida damot sa uyo it iba. Kung ingtatalaga it pinuno kag usang tawo para sa ida responsibilidad, inra ingpatong kag inra damot sa ida uyo. (Bil. 27:18 ag Deu. 34:9.) Tong kapanahunan it mga apostoles, kung inggwa sinra it ingpapangamuyuan nak di sakit ay inra ingpatong kag inra mga damot sa ida uyo bilang tanra nak sida ay ingpaadoy it Dios, o kung ingtutugyanan sida it usang ministeryo. (Bin. 28:8; 6:3-6.)

⁶ Kada ngani kung nagbadaey sinra riling tanan, imposible ray nak pabalikon sinra sa paghinuysoy, dahil pay sinra ray mismo kag naglansang sa krus sa Anak it Dios, ag Sida ay inra ingpahud-an liwat sa atubangan it mga tawo.

⁷ Tuyar kali, halimbawa, kag raga nak perming nababasa it uyan, kung kali ay ingtamnan it tamang tanom nak nagtutubo it maado ag nagbubunga it bugana, ay masasadyahan kag tag-iya. Kag tawo nak tuyar rahang raga, sida ay nagtata-o it kasadyahan sa Dios ag sida ay apakamaaduhon.

⁸ Pero kag raga nak karamong nagtutubo nak mga halimunon ag mga siiton, ay asumpaon kina it tag-iya ag asunugon yangey dahil kina ay waya't puyos. Imaw ra asumpaon ag aparusahan it Dios kag tawo nak nagiging tuyar rahang raga.

⁹ Pero, mga pinalangga, aber tuyar kag amo pagsiling, kumbinsidoy gihapon ako nak mas maado kag inro ahimuon nak nagkukumporme sa paghiwas it tawong naluwasey.

¹⁰ Ag dahil matarong nak gador kag Dios, indi Nida malimtan kag maado nak inro inghimo ag kag pagpalangga nak inro ingpakita sa Ida parayan sa inro pagserbisyo sa inro mga kaibahang nagpapasakop sa Ida, ag padayon ra ninrong ingsiserbisyuhan sinra.

¹¹ Kag amo hanrom para sa bawat usa ay padayon kamo hastang sa katapusan sa pagpursige nak lalo pang siguraduhon kag inro ing-aasahan ay mapapasa-inro.

¹² Ngani, daey kamo igtinamar sa inro pag-sunor sa Dios, kundi magpatuyar kamo sa inro mga kaibahan nak parayan sa inra pagtu-o ag pasensya sa pagtiis it hirap ay maaaguman ninra kag mga ingpromisa it Dios.

Kag mga Promisa it Dios kag Nagtata-o it Pag-asa

¹³ Arumrumon ra nato tong gingpangkuan si Abraham it Dios, kumo waya it mas yabaw pa sa Ida nak puyde Nidang asumpaan, kada Sida ay nagsumpa sa Ida sariling pangayan.

¹⁴ Siling Nida kang Abraham, “Ikaw ay Ako nak gador apakamaaduhon. Aparamuon Nako kag imo inanak.”[‡]

¹⁵ Ag gingpahaba pang gador ni Abraham kag ida pasensya sa paghuyat hastang mabaton nida kag gingpromisa it Dios. §

¹⁶ Sa kustombre it mga tawo, kung magsumpa sinra pramas pamatuuran nak matuor kag inra ingbibisaya ay nagsusumpa sinra sa pangayan it mas yabaw sa inra. Ag dahil tuyar kag inra pagsumpa ay wayaey it dapat irugang pa.

¹⁷ Ay lalo pang nagustuhan it Dios nak kag mga mabaton it Ida gingpromisa ay inra maaayaman nak Sida ay inding gador magbag-o kag isip, kada gingpamatuuran Nida kali parayan sa pagsumpa.

---

‡ **6:14 6:14** Hen. 22:16-17. § **6:15 6:15** Tuna tong nagpromisa kag Dios kang Abraham (Hen. 12:2.) hastang sa pag-anak kang Isaac (Hen. 21:5.) ay beyntey-singkong (25) tuig kag nakalipas. Ag pagkalipas ray it saisentang (60) tuig ay nagkaingwa si Abraham it mga apo. (Hen. 25:6,26.) Kada bag-o sida mamatay ay nakitaey nida kag ibang katuparan it ingpromisa it Dios sa ida.

¹⁸ Kaling ruhang butang, kag Ida promisa ag Ida pagsumpa ay indi mabag-o, dahil imposible nak nagbabakak kag Dios.

Ag sa ato nak sa Dios yang igrarayagan, kali ay nagpapakusog sa ato buot para panghuytan kag Ida promisang matutupar.

¹⁹ Kaling ato ing-aasahan nak matibay ag masasaligan ay pay angkla it ato kabuhi. Ag parayan diling ato ing-aasahan, kita ay pay nakasuyorey sa Pinaka-presensya it Dios nak dati ay nalilipran it kurtina sa Templo.

²⁰ Ruto sa langit ay naunay si Hesus sa ato ag ngasing ay nag-aatubangey sa Dios para sa ato bilang Pinaka-mataas nak Saserdote hastang sa waya't katapusan, tuyar sa pagiging saserdote ni Melkisedec.

7

Kag Pagiging Saserdote ni Melkisedec

¹ Tong kapanahunan ni Abraham, kaling si Melkisedec ay hari it syudad nak Salem ag saserdote ra nak nagsiserbisyo sa Kataas-tasang Dios. Sida kag nagsapoy kang Abraham tong nag-pauliey sida halin sa pagpakiglaban ag pagpirdi sa ap-at nak hari nak imaw kag ida mga kaaway. Pag-abot ni Abraham sida ay ingbendisyonan ni Melkisedec.

² Ag si Abraham ay nagta-o ra kang Melkisedec it ika-sampuyong parti it tanang ida nabaoy halin rutong gera laban sa mga hari.*

---

* **7:2 7:2a** Hen. 14:17-20.

Kag gustong bisayahon it kaling ngayan nak “Melkisedec” ay “Hari nak Matarong.” Ag kag gustong bisayahon it “Salem” ay “Katimunungan,” kada bilang “hari it syudad it Salem”† si Melkisedec ra ay ingsisiling nak “Hari it Katimunungan.”

³ Waya it nakasuyat tungor sa tatay ag nanay ni Melkisedec, aber tungor sa ida pamilya nak inghalinan. Waya ra it nakasuyat tungor sa ida pagkatawo o pagkamatay. Kada sida ay puyding ikumpara sa Anak it Dios dahil kag ida pagiging saserdote ay waya it katapusan.

⁴ Ag ngasing, aisipon nato kag rakong importantsya it kaling si Melkisedec. Una, aber si Abraham nak pinaka-tatay it tanang mga lahi it Hudyo ay nagta-o kang Melkisedec it ika-sampuyong parti halin sa nabaoy ni Abraham rutong mga hari.

⁵ Maraling intyendihon tan-a kali kung si Melkisedec kag inanak ni Levi, dahil kag inra lahi ay ingtugyanan it ministryo bilang saserdote, ag karapatan sa irayom it Kasuguan ni Moises nak tipunon kag ika-sampuyong parti it kita it inra mga haling Israelinhon, aber sinrang tanan ay parehong mga inanak it ausang puno nak si Abraham.

⁶ Pero aber si Melkisedec ay buko inanak ni Levi, sida gihapon kag nagbaton it ika-sampuyong parti it nabaoy ni Abraham. Ag pangruha, si Melkisedec ra kag nagbendisyon

---

† **7:2 7:2b** “Salem” kag dating pangayan it “Herusalem” ag kag gustong bisayahon gihapon ay “Syudad it Katimunungan.”

kang Abraham, pero si Abraham ay imaw kag ingpangkuan it Dios.

⁷ Ag ayam nato nak kag mababa nak tawo kag perming ingbebendisyunan it mas mataas sa ida.

⁸ Pangtatlo, kaling mga inanak ni Levi nak nagbabaton it ika-sampuyong parti it kita halin sa inra mga haling Israelinhon, sinrang tanan ay namatay. Pero tungor riling Melkisedec, waya it nakasuyat sa mga bisaya it Dios tungor sa ida pagkamatay, kada imaw kali kag nag-papamatuor nak kag ida pagiging saserdote ay hastang sa waya't katapusan.

⁹ Pang-ap-at, puyde kitang magsiling nak sina Levi ra kag nagbabaton it ika-sampuyong parti, sinra mismo ay naumir sa inra Olong Abraham sa pagta-o it ika-sampuyong parti kang Melkisedec.

¹⁰ Kumo aber si Levi ay waya pa natawo it katong nakita ni Melkisedec si Abraham, si Abrahamey talaga kag usa sa ida luluhon, kada pay hinaey si Levi sa yawas it ida ginikanan nak si Abraham.

Kag Pagbag-o it Dios sa Parayan it Pagiging Saserdote

¹¹ Kag kinahangyan sa pagtuman it Kasuguan nak ingta-o it Dios sa mga lahi it Hudyo ay nakabasi sa Ida pagtalaga sa mga inanak ni Levi, bilang saserdote nak magrumaya sa mga dapat ihalar, kumporme sa ingsiling it Dios raha. Pero kag inghihimo it kinang mga saserdote ay indi makasarang nak himuon kag tawo nak matarong sa pagmuyat it Dios, kada kinahangyan pa gi-hapon it ibang saserdote nak masubli sa inra.

Ag kali ay dapat tuyar sa pagiging saserdote ni Melkisedec, buko tuyar sa pagiging saserdote ni Aaron nak inanak ni Levi.

¹² Kada kung kag pagiging saserdote ay kinahangyan nak maging bag-o, ay obligado ra nak bag-uhon kag Kasuguan tungor sa pagiging saserdote.

¹³⁻¹⁴ Ag kina ay ingbag-oy nak gador, dahil kag ato Pinaka-mataas nak Saserdote nak ingsiling it Dios kag nagsubli ay imaw kag Ginoong Hesus. Mahadag nak Sida ay halin sa lahi ni Juda, buko kang Levi. Ag tungor sa lahi ni Juda, wayang gador it nasuyat sa Kasuguan ni Moises tungor sa aber usa sa ida inanak nak magserbisyo sa altar bilang saserdote, o kung pauno rang himuon kina.

Kag Nahanungor sa Pagiging Saserdote ni Melkisedec ag ni Hesus

¹⁵ Tungor sa pagbag-o it Dios riling mga butang ay mas mahadagey ngasing nak Iday ingtalaga kag Ginoong Hesus bilang ibang klasing saserdote suno sa pagiging saserdote ni Melkisedec.

¹⁶ Ag tungor sa pagiging saserdote Nida nak imaw kag ato Ginoong Hesus, ay waya kali nasusunor sa ingsiling sa Kasuguan tungor kung riing lahi gihahalin kag pagiging saserdote. Kag Ida pagiging saserdote ay iba, kumo kina ay parayan sa gahom it Ida kabuhi nak waya't katapusan.

¹⁷ Dahil kag ingpamatuuran it Dios tungor sa Ida ay,
 “Ikaw kag magiging saserdote hastang sa waya't katapusan,

tuyar sa pagiging saserdote ni Melkisedec.”‡

18 Kada, kung kina ay tuyar, katong unang Kasuguan ay ingbayduhaney, kumo inggwa't kakuyangan ag waya't puyos sa pagbaoy it kasalanan it tawo,

19 kumo waya nak gador it tawo nak magiging matarong sa pagmuyat it Dios parayan sa pagtuman sa Kasuguan ni Moises. Kundi mas maado talaga kag ato ing-aasahan, dahil si Hesus nak imaw kag inghalinan it ato pag-asa ay nagbukasey it bag-ong rayan para kita ay makakapayungot sa Dios.§

20 Ag usa pang pagpamatuor nak kaling bag-ong rayan ay mas yabaw pa ay nagsumpa kag Dios tong Ida ingtalaga si Hesus bilang Pinakamataas nak Saserdote. Waya Sida nagsumpa tong Ida ingtalaga kag mga inanak ni Levi.

21 Pero tong ingtalaga Nida si Hesus, ay nagsumpa Sida sa pagsiling,

“Ako nak Ginoong Dios kag nagsusumpa ag indi nak gador Ako magbag-o.

Ikaw kag magiging saserdote hastang sa waya't katapusan.”*

22 Ag dahil sa gahom it kinang pagsumpa, si Hesus kag naging kasiguruhan it mas maadong

---

‡ 7:17 7:17 Sal. 110:4. § 7:19 7:19 Kaling “bag-ong rayan” ay parayan sa pagtu-o kang Hesu-Kristo nak ato Pinakamataas nak Saserdote. Sida ay namatay para sa ato pramas magkaingwa kita it kapatawaran sa ato kasalanan ag abilangon kita nak matarong sa pagmuyat it Dios. Ngani, kag pagka-matarong ni Hesu-Kristo nak Ida ingtaoy sa ato kag nagiging parayan kung pauno kita makakapayungot sa Dios. * 7:21 7:20-21 Sal. 110:4.

kasugtanan it Dios sa ato.

²³ Ag inggwa ra it usa pang pagpamatuor nak mas yabaw pa kag pagiging saserdote ni Hesus. Kinang maramong saserdote nak naghalin sa lahi ni Levi ay sunor-sunor nak namatay. Kada indiey nak gador sinra makapadayon it inra pagministeryo.

²⁴ Pero tungor ray kang Hesus, Sida ay nabubuhi hastang sa wayat katapusan, kada kag Ida pagiging saserdote ra ay indiey nak gador mabag-o hastang sa waya't katapusan.

²⁵ Ngani, kumpletoy kag kaluwasan nak Ida ingraraya sa tanang tawo nak nagpapayungot sa Dios parayan sa inra pagtu-o sa Ida, kumo Sida kag nabubuhi hastang sa waya't katapusan pramas magbisaya sa Dios alang-alang sa ato.

²⁶ Kada, si Hesus kag Pinaka-mataas nak Saserdote nak tama nak gador para sa ato, kumo Sida ay balaan ag wayang gador it kakuyangan o sala. Rako nak gador ra kag pagkaiba Nida sa ato nak makasal-anan, kada Sida kag gingtaas-ey it Dios sa pinaka-mataas nak lugar sa langit.

²⁷ Sida ngani ay buko tuyar sa ibang Pinaka-mataas nak Saserdote it katong una pa nak adlaw-adlaw ay kinahangyan nak maghalar anay it ingmatay nak hadop para sa ida mga sala, bag-o maghalar ray it para sa mga sala it mga katawuhan. Kumo usang beses yang inghalar ni Hesus kag Ida sarili sa Dios para sa tanang katawuhan, ag kali ay hastang sa waya't katapusan.

²⁸ Kumo suno sa mga Kasuguan ni Moises, kag Pinaka-mataas nak Saserdote ay ingpipili

halin sa ida mga kasimanwa, kada inggwa ra sinra it mga kayudahan. Pero pagkalipas it marugay nak panahon, tuna tong ingta-o ni Moises kag Kasuguan, ay nagsumpa kag Dios nak kag Ida Anak kag imaw it Ida ingtalaga para magiging saserdote nak wayang gador it kakuyangan hastang sa waya't katapusan.

8

KAG KAYABAWAN IT BAG-ONG KASUGTANAN NAK GINGHIMOY NI KRISTO

*Si Kristo kag Pinaka-mataas nak Saserdote it Bag-ong Kasugtanan
(2 Corinto 3:7-11)*

¹ Ngasing, kag pinaka-importanting inro dapat mabaoy dili sa ako naunang ingsiling ay kaling ato Pinaka-mataas nak Saserdote ay nag-iingkorey sa bandang tu-o it trono it Dios nak Makagagahom sa langit.

² Ag ruto sa langit, kaling ato Pinaka-mataas nak Saserdote kag nagsiserbisyo sa matuor nak Pinaka-sagradong Lugar nak inghimo it Ginoong Dios, ag kali ay buko tuyar rutong Toldang Dayawan nak dating ginghimo it tawo.

³ It katong una pa kag tanang Pinaka-mataas nak Saserdote it mga lahi it Hudyo ay ingtalaga it Dios nak maghalar it mga hadop ag iba pang mga inughalar nak ingtata-o it mga tawo. Kada kaling ato Pinaka-mataas nak Saserdote ay dapat inggwa ra it ihalar sa Dios.

⁴ Pero buko hali sa duta, dahil kung Sida tan-a kag nagsiserbisyo rili sa duta ay indi

puyde nak Sida ay magiging saserdote, kumo inggway it mga saserdote nak naghahalar sa Dios kumporme sa Kasuguan ni Moises.*

⁵ Ag kinang lugar kung hariing inra ingsiser-bisyuhan ay pay kopya ag anino yang it matuor nak lugar ruto sa langit. Ayam nato kali dahil tong ginghahanra ni Moises kag mga gamit para itukor ninra kinang Toldang Dayawan, kag Dios mismo kag nagsugo sa ida sa pagsiling, “Sunra it maado kag Ako ingpakita sa imo ruto sa baguntor tungor sa hitsura it kaling tanang kagamitan.”†

⁶ Pero kaling pagserbisyo nak ingtugyan it Dios kang Hesus ay lalong yabaw kisa sa pagserbisyo it kinang dating mga saserdote, dahil Sida kag manugpatunga nak naging kasiguruhan it kaling bag-o ag mas maadong kasugtanan it Dios. Ag kali ay mas maado dahil kag basihan ay mas maadong mga promisa it Dios.

⁷ Kung waya ngani it kakuyangan rutong dating kasugtanan, ay dey wayaey ra tan-a it kinahangyan nak inggwa pa it masubli.

⁸ Pero gingpaayamey it Dios nak kag dating kasugtanan, pati kag Ida mga katawuhan ay inggwa it kakuyangan, kada kag Ida ingsiling ay, “Maabot kag adlaw kung sauno ahimuon Nako kag bag-ong kasugtanan sa mga taga-Israel ag taga-Juda.

---

* **8:4 8:4** Kumporme sa Kasuguan ni Moises kag mga saserdote nak nagsiserbisyo sa Templo ay halin yang sa linya ni Levi, pero si Hesus ay halin sa linya ni Juda, kada bawal sa Ida nak maging saserdote sa Templo. † **8:5 8:5** Exo. 25:40.

- 9 Kaling bag-ong kasugtanan ay buko pareho sa dating kasugtanan
 nak Ako inghimo sa inra mga ginikanan,
 tong sinra ay Ako ing-agkay pramas pangunahan
 paliwas sa Ehipto,
 kumo waya sinra nagpadayon sa pagsunor
 raha,
 kada ingpabad-an yangey Nako sinra.
- 10 Pero kali kag bag-ong kasugtanan nak Ako
 ahimuon
 sa mga inanak ni Israel sa palaabutong
 panahon.
 Ako itanom kag Ako mga sugo sa inra isip ag
 tagipusuon.
 Ag Ako kag inra magiging Dios ag sinra kag Ako
 magiging katawuhan.
- 11 Ag wayaey it kinahangyan nak magkakaing-
 gwa pa it tawo
 nak matudlo sa ida kasimanwa sa pagsiling,
 'Kinahangyan nimo nak magkilaya sa Ginoong
 Dios,'
 kumo sinrang tanan ay nagkikilayay sa Ako,
 maging mataas man o mababa nak tawo.
- 12 Dahil akaluy-an gihapon Nako sinra aber sinra
 ay naghimo it kayainan,
 ag indiey nak gador Nako girumrumon kag
 inra mga sala."[‡]
- 13 Sa pagsiling it Dios nak kaling kasugtanan
 ay "bag-o," Ida ingpaayam nak katong nauna
 ay wayaey it puyos. Ag ayamey nato nak kag
 butang nak wayaey it puyos dahil yumaey ay
 mayungotey mawagit.

[‡] 8:12 8:8-12 Jer. 31:31-34.

9

Kag Nahanungor sa Pagdayaw sa Toldang Dayawan it Kato

¹ Ngasing kinang naunang kasugtanan ay inggwa it mga reglamento tungor sa tamang parayan kung pauno magdayaw kag tawo sa Dios, ag tungor rutong Toldang Dayawan dili sa duta.*

² Katong Toldang Dayawan ay inggwa it ruhang kwarto. Kag unang kwarto ay ingtatawag nak Sagradong Lugar ag rahina nakabutang kag kandilerio ag lamesa para sa tinapay nak hinalarey sa Dios.

³ Kag sara it pasuyuran it kaling unang kwarto ay kurtina. Ag inggwa pa it pangruhang kurtina nak naglilipor sa pangruhang kwarto nak ingtatawag nak Pinaka-sagradong Lugar.

⁴ Rahina nakabutang kag buyawang Altar nak Sunugan it Insenso ag Balaan nak Kaban it Kasugtanan, nak napahuptan it buyawan sa suyor ag sa liwas. Sa suyor it kinang Balaan nak Kaban ay nakabutang kag buyawang susudlan kung hariin kag manna, kag baston ni Aaron nak nag-usbor, ag kag ruhang mayapar nak bato kung hariin nakasuyat kag Kasuguan it Kasugtanan.

⁵ Hina sa takyob it kinang Balaan nak Kaban ay nagkainggwa it ruhang ingtatawag nak kerubin nak buyawan, nak imaw kag tanra it presensya it Mahimayaong Dios. Ag kag nakabuka nak pakpak it kinang ruhang kerubin ay gingsisinrungan kinang lugar kung hariin ingkakaluy-an it Dios

---

* **9:1 9:1** Exo. 25—27; 30 ag Lev. 24:1-9.

kag tawo parayan sa Ida pagpatawar sa inra mga sala. Pero indi nako puyding ieksplikar pa dili kag tanan.†

⁶ It katong nakaplastarey kinang tanan ruto sa Toldang Dayawan, kinang naunang kwarto ay imaw it ingsusuryan permi it mga saserdote pramas maserbisyo sa atubangan it Dios.

⁷ Pero raha sa pangruhang kwarto, kag Pinakamataas nak Saserdote yang kag makakasuyor hina, ag mas laloey usang beses yang sa suyor it usang tuig. Ag sa ida pagsuyor, ay indi puyde nak waya't rayang rugo it hadop para sa kapatawaran it ida kasal-anan, ag kasal-anan it mga tawo.‡

⁸ Parayan rahang mga reglamento, ingpahadag it Ispirito Santo nak kag rayan pasuyor sa matuor nak Pinaka-sagradong Lugar ay buko pa bukas para sa tawo it katong rahina pa kinang Toldang Dayawan.

⁹ Ag kinang tanan nak nakikita raha sa Toldang Dayawan ay nagpapakita yang kung ni-o kag mga natuparey parayan kang Kristo. Kumo kinang mga hadop ag iba pang mga inughalar

---

† **9:5 9:2-5** Tungor riling mga butang nak ingsiling dili ay basaha it sunor-sunor kag Exo. 26:31-33; 25:10-39; 16:33-34; Bil. 17:8-10 ag Deu. 10:3-5. ‡ **9:7 9:7** Lev. 16. Kumporme sa pagkaintyendi it ibang maayam sa Bibliya kag ingpapatunguran it kali ay kag kasal-anan it tanang tawo tuna sa sala ni Adan. Kumo dahil rutong ida sala, kag tanang tawo ay ingbilang nak makasal-anan aber waya pa sinra it ayam tungor sa kasal-anan, o waya pa sinra it nahimong sala. Pero napapasa-atong tananey kag kasal-anan dahil kang Adan nak imaw kag inghalinan it tanang tawo. (Basaha ra kag Rom. 5:12-19.)

nak ingtata-o it mga tawo para sa kapatawaran it inra mga sala ay indi nak gador makalimpyo sa kunsensya it nagdadayaw sa tuyar nak parayan.

¹⁰ Kali ay kumo kinang inra ingsusunor ay mga reglamento tungor yang sa pangliwas nak mga butang, halimbawa, tungor sa pagkaon, sa inumon, ag sa paglimpyo sa yawas. Ugaling matuor nak kinahangyan nak tumanon kina habang waya pa nag-abot si Kristo para himuon kag bag-ong kasugtanan.

Kag Rugo ni Kristo kag Pamatuor it Bag-ong Kasugtanan

¹¹ Pero ngasing si Kristo ay nakaabotey pramas magiging Pinaka-mataas nak Saserdote nato, ag ato naaagumaney kag mas yabaw pang pagpaka-maado it kaling bag-ong kasugtanan nak Ida inghimo. Ag kag Dayawan kung hariin Sida ay nagsiserbisyo sa Dios ruto sa langit ay waya't kakuyangan ag yabaw pa kisa sa dating Toldang Dayawan nak rili sa duta, kumo kina ay buko halin sa pagpangabudlayan it tawo ag waya nasasakupe it duta.

¹² Kag pagsuyor ni Kristo rutong Pinaka-sagradong Lugar sa langit ay buko parayan yang sa paghalar it rugo it mga kambing ag turo, kundi parayan sa Ida sariling rugo. Ag Sida ay usang beses yang nagsuyor hina pramas tubson kita hastang sa waya't katapusan.

¹³ Dahil kung parayan sa rugo it kambing ag turo, ag sa pagwisik-wisik it abo it rumayagang baka, ay magiging limpyo kag yawas it mga tawo

nak naging mabuling sa pagmuyat it Dios dahil sa inra sala,

¹⁴ ay dey mas laloey kag mahihimo it rugo ni Kristo, nak naghalar it Ida sarili sa Dios parayan sa gahom it Ispirito it Dios nak waya't katapusan. Sida nak imaw kag inghalar ay wayang gador it kakuyangan. Ngani, kag Ida rugo ay di gahom nak maglimpyo sa ato kunsensya halin sa waya't puyos nak mga inghihimo nato dati pramas magserbisyo kita sa Dios nak buhi.

¹⁵ Kali kag rason kung asing si Kristo kag manugpatunga sa bag-ong kasugtanan, pramas kinang mga tinawag it Dios nak magiging Ida mga katawuhan ay maagom it panublion nak waya't katapusan, suno sa Ida ingpromisa sa naunang kasugtanan. Ag puyde kali dahil kag Ida kamatayon ay imaw it nagtubos sa mga tawo nak nakasala habang sinra ay asa irayom gihapon it kinang naunang kasugtanan.

¹⁶ Tungor sa kasugtanan, ayam nato nak kinahangyan nak inggwa it ingmatay nak hadop nak ihalar bilang pamatuuran kina. §

¹⁷ Dahil kag kasugtanan ay ingpamatuuraney parayan yang sa ingmatay, kumo kali ay waya't bisa kung buhi pa kinang dapat ihalar.

¹⁸ Imaw kali kung asing katong naunang kasugtanan ay waya natuman habang waya it

---

§ **9:16 9:15-16** Ruha kag parayan it pagsalin sa bisayang Griyego dili. Kag usa ay “kasugtanan” ag kag usa ay “mga bilin nak ingpasuyat it tawo tungor sa pagpana-o it manggar it tawo pagkatapos nak sida ay namatay.”

kaibahang rugo nak nagpapamatuor nak inggwa't namatay.*

¹⁹ Kumo kag inghimo ni Moises it kato, ay ingpahadag nida sa tanang katawuhan kag tanang sugo sa Kasuguan. Masunor, ingbaoy nida kag rugo it mga turo ag kambing nak ida ingmatay bag-o inghaluan it tubi. Masunor ray, ingbaoy nida kag pilang balahibo it karnero nak tinina it puya ag ingbugkos kaibahan kag pilang maintik nak sanga it isopo.† Pagkabugkos nida it kali, ida ingtum-oy sa rugo nak inggwa't tubi bag-o ingwisik anay nida sa nakayungon nak kasuyatan kung hariin nakasuyat kinang mga kasuguan it Dios, ag pagkatapos ay sa mga tawo ray.‡

²⁰ Pagkatapos it kina nagsiling sida nak, “Kaling rugo kag pamatuor it Kasugtanan it Dios nak kali ay Ida ing sugo sa inro.”§

²¹ Tuyar ra, ingwisik-wisikan ni Moises it rugo nak di tubi kag Toldang Dayawan ag tanang butang raha nak inra inggagamit para sa pagdayaw sa Dios.

²² Ag matuor ngani, kumo suno sa Kasuguan, waya't ibang parayan kung pauno maging limpyo kag halos tanang butang sa atubangan it

---

* **9:18 9:18** Kag kustombre it mga lahi it Hudyo, ay kung inggwa it ruhang tawo nak naghimo it kasugtanan amatyon ninra kag hadop bilang pagpamatuor nak atumanon ninra kag inra kasugtanan. Basaha ra sa Hen. 15 kung ni-o kag inghimo it Dios pramas pamatuoran nak atumanon Nida kag Ida ingpromisa kang Abraham. † **9:19 9:19a** Exo. 12:22. Kaling isopo ay usang klase it tanom nak ginggagamit nak pangyanggas sa ugar. ‡ **9:19 9:19b** Basaha ra sa Exo. 24:6-8. § **9:20 9:20** Exo. 24:8. Basaha ra kag ing siling it Ginoong Hesus sa Luk. 22:20.

Dios kundi parayan yang sa rugo. Ag imaw ra, waya it kapatawaran para sa sala kung waya it ingmatay para magkainggwa it rugo nak ihalar sa Dios.*

²³ Kada, kung kag mga butang dili sa duta, nak imaw kag mga pay kopya yang it matuor nak butang sa langit, ay kinahangyan nak limpyuhon parayan sa rugo it mga hadop. Ay dey mas lalong kinahangyan nak mas yabaw pa kag ihalar para limpyuhon kag mga butang para sa langit.

²⁴ Kumo kag lugar nak insuryan ni Kristo ay kag langit mismo, buko kinang Pinaka-sagradong Lugar it Templo nak ginghimo yang it tawo, ag kali ay ingpatuyar yang sa matuor nak Pinaka-sagradong Lugar ruto sa langit. Ag Sida ay rahagtoy ngasing nak nag-aatubang sa Dios alang-alang sa ato.

²⁵ Ag waya ra Sida gipagto sa langit para paulit-ulit nak ihalar kag Ida kabuhi, tuyar sa inghimo it mga Pinaka-mataas nak Saserdote dili sa duta nak tuig-tuig ay nagsusuyor sa Pinaka-sagradong Lugar it Templo, raya kag rugo it mga hadop.

²⁶ Dahil kung kinahangyan nak himuon kina ni Kristo ay dapat tan-a tuna pa sa pagtuga it kalibutan ay naagumaney Nida kag hirap ag namatayey it maramong beses. Pero imbes nak kina, usang beses yang Sida nagpaali sa duta ngasing nak mga huling adlaw, pramas bay-on kag kasal-anan it tawo parayan sa paghalar it Ida sariling kabuhi.

²⁷ Ag tuyar ra sa natatabo sa bawat tawo nak usang beses mamatay ag pagkatapos sida ay

---

* 9:22 9:22 Lev. 17:11.

ahusgaran,

²⁸ ay usang beses yang ra namatay si Kristo bilang inughalar pramas bay-on kag kasal-anan it maramo. Ag sa palaabutong panahon Sida ay mabalik dili sa duta, ugaling buko para bay-on kag kasal-anan it tawo, kundi luwason kag mga tawong masadyang nagpapaabot sa Ida.

10

KAG KAYABAWAN IT INUGHALAR NI KRISTO

Kag Usang Beses nak Paghalar ni Kristo it Ida Kabuhi ay Tama Yang

¹ Kag Kasuguan ni Moises ay pay anino yang it mga pagpakamaado nak ato ing-papaabot, pero bukong gador kina mismo. Kada aber tuig-tuig kinang mga nagdadayaw sa Dios ay padayon nak naghahalar it mga hadop nak inra ingmatay, ay imposible gihapon nak mahimo sinrang matarong sa Ida pagmuyat.

² Dahil kung parayan rahang inra inghalar sinra ay naging limpyoy sa atubangan it Dios ay dey nagtungoney tan-a sinra it paghalar, ag wayaey tan-a sinra it nababatyagan nak hina pa kag inra mga sala.

³ Pero sa kaklaruhan, kinang inra inghahalar tuig-tuig ay lalo pang nagpaparumrom sa inra it inra kasal-anan,

⁴ kumo imposible nak kag rugo it mga turo ag kambing ay imaw it makakabaoy it kasal-anan.

⁵ Kada, bag-o nagpaali si Kristo sa duta, kag Ida ingsiling sa Ida Tatay nak Dios ay,
“Di бага buko kag mga ingmatay nak hadop

ag ibang mga inghahalar it tawo kag Imo inghahanap,
kundi inghanraey Nimo kag usang yawas para sa
Ako
nak imaw kag Ako ihalar sa Imo.

⁶ Aber ngani kag mga kabilugan it hadop nak sinunog ag ibang mga inghahalar it tawo para sa inra kasal-anan ay waya gihapon Nimo namut-e.

⁷ Bag-o nagsiling Ako, 'O Ako Dios, haley Ako, hanraey Ako nak magtuman sa Imo kabubut-on,
kumporme sa nakasuyat sa Sagradong Kasuyatan tungor sa Ako.' **

⁸ Ngani una, ingsiling Nida, kag Dios ay waya gihahanap it kinang iba't-ibang mga inghahalar nak inghahalar it mga tawo para sa inra kasal-anan, aber kaling tanan ay inghimo yang kumporme sa Kasuguan ni Moises.

⁹ Bag-o siling ray Nida, "O Ako Dios, haley Ako, hanraey Ako nak magtuman sa Imo kabubut-on." Ngani, parayan dili maaayamaney nato nak ingbaoyey it Dios kag unang parayan it paghalar pramas sublian it paghalar ni Kristo it Ida sarili.

¹⁰ Kumo kabubut-on it Dios nak kita ay inggahin para sa Ida parayan sa paghalar ni Hesu-Kristo it Ida sariling yawas it usang beses yang ag indiey dapat liwat-liwatan pa.

¹¹ Sa unang parayan, adlaw-adlaw kinang mga saserdote ay nagtitinrog ag nagsiserbisyo sa Dios, ag ingliliwat-liwat ninra kag parehong klasing

---

* **10:7 10:5-7** Sal. 40:6-8.

paghalar, nak indi gihapon puyding makabaoy sa kasal-anan it mga tawo.

¹² Pero kung ikumpara raha, kaling usang paghalar ni Kristo it Ida sarili ay imaw kag nagbaoy sa kasal-anan it mga tawo hastang sa waya't katapusan. Ag pagkatapos nak nahimoy Nida kali, Sida ay nag-ingkorey ruto sa bandang tu-o it Dios,

¹³ kung hariin ruto Sida ay naghuhuyatey it adlaw kung sauno mayuhor sa Ida kag Ida mga kaaway. Ag sinra ay ahimuon nak tungtungan it Ida siki.

¹⁴ Kumo parayan riling ausang paghalar it Ida sarili, ay Ida inghimong waya't kakuyangan kag mga tawo nak Ida ra inggahin para sa Ida hastang sa waya't katapusan.

¹⁵ Kag Ispirito Santo ra ay nagpapamatuor nak matuor kaling mga bagay, kumo gingpasuyat Nida kag tuyar it kali,

¹⁶ “Imaw kali kag kasugtanan nak Ako ahimuon sa mga Israelinhon sa palaabutong panahon. Ako itanom kag Ako mga sugo sa inra isip ag tagipusuon.”[†]

¹⁷ Bag-o nagsiling ray Sida, “Indiey nak gador Nako girumrumon kag inra mga sala ag kayainan.”[‡]

¹⁸ Kada, kung kag tanang mga sala ag kayainan ay napatawarey it Dios, ay wayaey it kinahangyan nak ihalar pa para dili.

Kinahangyan nak Magpaninrugan sa Pagtu-o

[†] **10:16 10:16** Jer. 31:33. [‡] **10:17 10:17** Jer. 31:34.

¹⁹ Kada, ako mga hali sa pagtu-o, alang-alang sa rugo ni Kristo nak nabuhos, indiey kita dapat matahap nak magsuyor sa Pinaka-presensya it Dios nak ingpatuyar sa Pinaka-sagradong Lugar it Templo.

²⁰ Dahil parayan sa Ida yawas tong Sida ay namatay, ay nabuksaney kag bag-ong rayan para sa ato pasuyor sa Pinaka-presensya it Dios sa langit. Kaling pagbukas it rayan ay ingkukumpara sa pagtunga it kinang kurtina sa Templo nak naglilipor sa Pinaka-sagradong Lugar. Ag kaling rayan ay imaw kag nagraraya sa ato papagto sa kabuhi nak waya't katapusan.

²¹ Ag kumo inggway kita it mas yabaw nak Saserdote nak naggagahom sa panimayay it Dios,

²² kada kita ay indi dapat matanghada nak magpayungot sa Dios, kundi maging sinsero ag inggwa it matibay nak pagtu-o. Ag dapat ra nak nalimpyoy kag ato kunsensya, nak pay ingwisikaney it rugo ni Kristo, ag kag ato yawas nak pay inghugasaney it malimpyong tubi.

²³ Apanghuytan ra nato kag ato ing-aasahan ag ingpapamatuuran nak waya't pangruha-ruha, kumo kag Dios ay matutom nak tuparon kag Ida gingpromisa.

²⁴ Ag aisipon nato kung pauno pakusugon kag bawat usa pramas maging mapinalanggaon kita, ag pramas himuon nato kag maado sa usa'g-usa.

²⁵ Indi ra nato igpabad-an kag ato pagkatipon pramas magdayaw sa Dios, tuyar sa inghihimo it iba. Kundi apakusugon nato kag pagtu-o it usa'g-usa, lalong-lalo ngasing nak pay nakikitaey nato

nak mayungotey kag adlaw kung sauno mabalik kag Ginoong Hesus.

²⁶ Dahil kung naayamaney nato kag kamatuuran tungor kang Kristo ag inghuhungor gihapon nato nak magkasala ay wayaey it ihalar para sa kapatawaran it kasal-anan.

²⁷ Kundi kag ato yangey ingpapaabot ay kag kahahadlok nak paghusgar parayan sa subrang taas nak rayab it kayado nak padayon nagpaparusa sa tanang nagkukontra sa Ida.

²⁸ Ato rumrumon kag natabo sa aber siong nagbaliwaya sa Kasuguan ni Moises it kato. Kung inggwa it ruha o tatlong nagpapamatuor nak nagkasala sida, sida ay amasyon it waya't kaluoy. §

²⁹ Ay kung tuyar kag pagparusa sa tawo nak nagtalikor sa Kasuguan ni Moises, ay dey mas grabi pa kag pagparusa sa tawo nak pay ingdadamaan kag Anak it Dios ag ingbabaliwaya kag Ida rugo, aber imaw kina kag pamatuor nak ingpresentar it Dios para sa bag-ong kasugtanan, ag kag parayan it paglimpyo sa ida pramas sida ay agahinon para sa Dios. Kag tawo nak nagtatalikor sa Anak it Dios ay nag-iinsulto ra sa Ispirito it Dios nak nagraraya it kaaduhan it Dios sa ida.

³⁰ Kumo ayam nato nak kag Dios yang kag nagsiling,

“Ako kag inggwa it karapatan nak magparusa, Ako it mabayos para sa inra.”*

Siling pa Nida,

---

§ 10:28 10:28 Deu. 17:2-7. * 10:30 10:30a Deu. 32:35.

“Ako nak imaw kag Gino-o kag maghusgar sa
Ako mga katawuhan.”†

³¹ Kahahadlok nak gador nak maaguman kag
pagparusa it Dios nak buhi.

³² Pero rumruma ninro kag inro inghihimo it
katong kamo ay bag-o pa yang nak napahadagan
it tungor kang Kristo, dahil aber marakong hirap
kag inro narayanan, nagtiis gihapon kamo ag
nagpaninrugan sa inro pagtu-o.

³³ Inggwa it beses nak kamo ay ing-iinsulto
ag inghihingabot sa atubangan it mga tawo. Ag
inggwa ray ra it beses nak aber kamo ay waya
nakarayan it hirap nak nararayanan it ibang
mga kaibahan ninro sa pagtu-o, nagkakausa
gihapon kamo sa pagramay sa inra.

³⁴ Matuor kina, dahil aber mga ingpriso ay ing-
buligan pa gihapon ninro. Ag tong ingpangbaoy
ninra kag inro kagamitan ay inro gihapon ingtis-
an kag tanan raya it kasadya, kumo ayamey
ninro nak mas maado kag mapapasa-inro sa
palaabutong panahon, ag kali ay indiey nak
gador mabaoy.

³⁵ Kada, indi'g pabad-an nak kag inro matibay
nak pagtu-o ay magyuda, dahil rako nak gador
kag premyo nak inro mababaton kung ahimuon
ninro kina.

³⁶ Kinahangyan nak magpursige nak gador
kamo pramas tumanon kag kabubut-on it Dios
ag batunon kag Ida ingpromisa.

³⁷ Kumo nakasuyat sa Sagradong Kasuyatan
nak,
“Sa malip-ot nak panahon yangey,

† 10:30 10:30b Deu. 32:36.

Sida nak ato ingpapaabot ay maabotey, ag indiey nak gador marugay.

38 Kag tawo nak Ako inghumang matarong parayan sa ida pagtu-o ay mabubuhi.

Pero kung Ako ay ida atalikran, sida ay indiey Nako mamut-an.”‡

39 Pero kita ay buko tuyar sa mga nagtalikor sa Dios nak kag apagtuan ay waya't iba kundi kaparusahan. Kundi kita ay kabilang sa mga nagtutu-o nak maluluwas.

11

KAG KAHALAGAHAN IT PAGTU-O

Kag mga Halimbawa it Dunganong Tawo nak Inggwa't Pagtu-o

¹ Ngasing, ni-o kaling pagtu-o? Kag pagtu-o ay imaw it nagtata-o sa ato it kasiguruhan ag pamatuor nak kag ato ing-aasahan ay talagang matutupar, aber kali ay waya pa nato nakikita.

² Dahil sa pagtu-o it ato mga ginikanan it katong una pa, kag Dios ay namuot sa inra.

³ Dahil ra sa ato pagtu-o, naiintyendihaney nato nak kag kalibutan ag kag tanang butang raha ay ingtuga it Dios parayan sa gahom it Ida bisaya.* Kag gustong bisayahon it kali ay kag mga nakikita ay ginghuman halin sa mga butang nak waya nakikita.

⁴ Halimbawa anay, si Abel. Dahil sa ida pagtu-o, kag ida inghalar sa Dios ay mas kahalamutan sa pagmuyat it Dios kisa sa inghalar it ida

---

‡ 10:38 10:37-38 Hab. 2:3-4. * 11:3 11:3 Hen. 1 ag Sal. 33:6,9.

manghor nak si Cain.† Parayan ra sa pagtu-o ni Abel sida ay ingbilang it Dios nak matarong sa Ida pagmuyat, ag Ida ingpamatuor kali parayan sa pagbaton it mga inughalar ni Abel. Kada aber si Abel ay minatayey, parayan sa ida pagtu-o pay inggwa gihapon sida it ingbibisaya sa ato.

⁵ Kag masunor ay si Enoc. Dahil sa ida pagtu-o, sida ay waya namatay, kumo nawagit yang sida rili sa duta dahil gingraya sidang buhi pa it Dios sa langit. Ag bag-o sida gingraya sa langit, nagpamatuor kag Dios nak Sida ay namumuot sa ida.‡

⁶ Ag tungor sa aber niong tawo, imposible nak sida ay mamut-an it Dios kung sida ay waya't pagtu-o, kumo kinahangyan nak kag tawong nagpapayungot sa Dios ay inggwa't pagtu-o nak rahina kag Dios. Ag Sida kag nagtata-o it kaaduhan sa tawong naghahanap sa Ida.

⁷ Kag masunor ay si Noe. Dahil sa ida pagtu-o, sida ay naghuman it arka§ pramas masalbar kag ida pamilya* sa paabutong pagbaha. Dahil sa ida pagtahor, nagsunor sida sa Dios nak nagpaandam sa ida tungor sa mga butang nak waya pa nak gador natatabo. Parayan sa ida pagtu-o ay ingpakita ni Noe nak kinang ibang mga tawo sa kalibutan nak waya nagpapati ay inghusgaran it Dios, ag sida ay ingbilang it Dios nak matarong sa Ida pagmuyat.

⁸ Kag masunor ay si Abraham. Dahil sa ida pagtu-o, sida ay nagtuman sa ingsugo it Dios nak

† 11:4 11:4 Hen. 4:1-10. ‡ 11:5 11:5 Hen. 5:21-24. § 11:7

11:7a Hen. 6:9-22. Kag arka ay tuyar sa marakong batil. * 11:7

11:7b Hen. 6:9—8:22.

maghalin sa ida sariling lugar ag magpagto sa lugar nak ingpromisa it Dios nak magiging ida panublion hali sa duta. Kada nagginaney sida aber buko nida ayam kung hariin sida mapagto.†

⁹ Ag dahil matibay kag ida pagtu-o, sa marugay nak panahon sida ay nagtiis it pagsaydo-saydo it lugar ag pag-istar sa tolda bilang usang estranghero ruto sa lugar nak ingpromisa it Dios. Imaw ra kag pagtiis it ida anak nak si Isaac ag ida apo nak si Jacob nak nagsubli sa ida bilang manugpanubli it kinang gingpromisa it Dios kang Abraham.

¹⁰ Nagtiis si Abraham rahang ida nararayanan kumo ingpapaabot nida nak maistar sida ruto sa langit sa syudad nak inggwa't matibay nak pundasyon, nak kung hariin kag Dios kag imaw it nagplano ag naghuman.

¹¹ Kag masunor ay si Sara nak asawa ni Abraham. Dahil sa ida pagtu-o, aber sida ay baog ag maguyangey nak wayaey giaabuta, ay Dios kag nagta-o gihapon sa ida it abilidad nak magkaanak, kumo sida ay nagtu-o nak matutom kag Dios nak tuparon kag Ida gingpromisa sa ida.‡

¹² Kada ngani aber si Abraham ay usang tawo yang nak indiey tan-a magkainggwa pa it anak dahil sa ida kaguyangon, sa ida gihapon naghaling kag maramong inanak tuyar sa ramo it mga bituon sa langit ag mga baybay sa habig it ragat nak inding gador mabilang.§

---

† **11:8 11:8** Hen. 12:1-5. ‡ **11:11 11:11** Hen. 21:1-2. § **11:12 11:12** Hen. 15:5; 22:17.

13 Kaling tanang mga tawo ay padayon nak nagtutu-o sa Dios hastang sa inra kamatayon, aber tong sa kapanahunan ninra ay waya pa ninra nabaton kag gingpromisa it Dios. Kali ay pay naantawey ninra sa mayado, ag sinra ay nasasadyahan habang kali ay inra ingpapaabot nak magiging inra sa palaabutong panahon. Kada sinra ay nagpapamatuor sa inra mga nasapoy nak tawo nak sinra ay mga estranghero yang, nak waya ra it permanenting lugar dili sa duta.*

14 Ag kung imaw kag inra ingpapamatuor, ay dey ayamey nato nak inra ingpapaabot nak sinra ay magkakainggwang gador it inra sarili ag permanenting lugar.

15 Ag kaling inra ing-iisip nak lugar ay buko katong inghalinan ninra, dahil kung imaw kina ay nakabalik tan-a sinra ruto.

16 Pero buko katong lugar kag inra ingpapaabot, kundi inggwa pa it mas maadong lugar nak inra ingpapanghugtan nak imaw kag langit. Kada waya nahuda kag Dios nak kilay-on Sida nak imaw kag inra Dios. Ayam nato nak matuor kali, kumo ging-amaney Nida kag ingsisiling nak syudad ruto para sa inra.

17-18 Aisipon nato kag pagtu-o nak ingpakita ni Abraham tong ingpurbahan sida it Dios. Dahil sa ida pagtu-o, sida ay hanraey nak matyon kag ida

---

* **11:13 11:13** Kag ingpapatunguran dili ay si Abraham ag Sara, si Isaac ag si Jacob.

bugtong nak anak nak si Isaac[†] pramas ihalar sa Dios, aber gingpromisa it Dios nak si Isaac kag ahalinan it ida mga inanak.[‡]

¹⁹ Dahil nagtu-o nak gador si Abraham nak di sarang kag Dios nak banhawon si Isaac aber sida ay namatay. Ag aber waya gipadayon si Abraham sa paghalar kang Isaac dahil sa bandang huli ingbawalan sida it Dios, ay parayan gihapon diling natabo ay pay gingbanhaw it Dios si Isaac.

²⁰ Ag masunor, si Isaac ray, dahil sa ida pagtu-o, ingbendisyunan nida kag ida mga anak nak sina Jacob ag Esau, ag parayan dili ida ingtaoy sa inra kag mga pagpakamaado halin sa Dios nak mapapasa-inra sa palaabutong panahon. §

²¹ Ag tuyar ray ra kang Jacob. Dahil sa ida pagtu-o, it katong sida ay mayungotey mamatay ay ida ingbendisyunan kag ruhang anak ni Jose* bag-o nagdayaw sa Dios habang nagpapangu-dapot sida sa ida baston.

²² Ag imaw ray kang Jose. Dahil sa ida pagtu-o, it katong sida ay mayungotey mamatay ay nagpauna sida it bisaya tungor sa paabutong paghalin sa Ehipto it tanang ida mga kahalihan halin sa linya it ida tatay nak si Jacob, nak ingtatawag rang Israel. Ag kag ida ingbilin sa

---

† **11:17-18 11:17-18a** Hen. 22:1-14. Si Isaac kag ingbilang nak ida bugtong nak anak, kumo sida yang kag ing-anak it ida matuor nak asawa nak si Sara bilang katuparan it kinang gingpromisa it Dios sa ida, aber nagkainggwa si Abraham it ibang mga anak parayan sa ibang mga ing-asawa nida. (Basaha ra sa Rom. 9:7-9.)

‡ **11:17-18 11:17-18b** Hen. 21:12. § **11:20 11:20** Hen. 27:1-40.

* **11:21 11:21** Hen. 48:1-20.

inra ay pag matutupar kali, dapat aray-on ninra kag ida mga suká pramas iyubong ruto sa lugar nak inra apagtuan.†

²³ Kag masunor ay si Moises. Dahil sa pagtu-o it ida mga maguyang, it katong natawo sida ag nakita ninra nak maganda kaling inra anak, ay waya sinra nahadlok magkuntra sa kasuguan it Hari it Ehipto nak kag tanang mga bag-ong anak nak kayake it mga Hebreo‡ ay dapat mamatay. Kada si Moises ay ingtago ninra sa suyor it tatlong buyan.§

²⁴ Ag dahil sa pagtu-o ni Moises it katong sida ay di edadey, waya sida it gusto nak kilay-on pa sidang anak it prinsesa nak imaw kag nag-ampon sa ida. Kaling prinsesa ay anak it Hari it Ehipto nak ingtatawag nak Paraon.*

²⁵ Kundi kag gusto ni Moises ay maagom ra sida it naaagumang hirap it mga katawuhan it Dios imbes nak sa malip-ot yang nak panahon maagom it kasadyahan nak naghahalin sa kasalanan.

²⁶ Kumo para sa ida, mas maado nak tisan nida kag mayaing pagtratar sa ida it mga taga-Ehipto alang-alang sa ida pagtu-o sa ingpromisang Kristo, kisa sa pagtamasa it tanang kamanggaran it Ehipto. Tuyar kag ida inghimo, kumo permi nidang ing-iisip kag premyong mapapasa-ida sa palaabutong panahon.

²⁷ Kada ngani dahil sa ida pagtu-o, si Moises ay naghalin sa Ehipto nak waya't kahadlok sa

† **11:22 11:22** Hen. 50:24-25. ‡ **11:23 11:23a** “Hebreo” kag tawag sa mga lahi it Hudyo it kato. § **11:23 11:23b** Exo. 2:1-10.

* **11:24 11:24-27** Exo. 2:11—12:42.

kahangit it Hari. Ag ingtis-an nida kag tanang hirap, dahil pay kag ida ingmumuyatan permi ay kag Dios yang aber waya pa nida nakikita.

²⁸ Ag dahil sa ida pagtu-o, gingsugo ra ni Moises kag ida mga kaibahang inanak ni Israel kung ni-o kag inra dapat tumanon bag-o makahalin sinra sa Ehipto. Ag imaw kali kag inra naging Pista it Pagkaluwas sa Ehipto. Gingsugo nida sinra nak ihawon kag karnero ag ipahir kag rugo sa mga hamba it inra bayay, pramas indi giuliton kag aber usa sa inra mga anak pag-abot it anghel para matyon kag mga panganay nak anak sa Ehipto.†

²⁹ Dahil sa pagtu-o it kinang mga inanak ni Israel, sinra ay nakatabok sa Puyang Ragat dahil kag ragat ay natunga ag kag inra rayanan ay naging tuyar sa uga nak duta. Pero tong kag mga taga-Ehipto ay nagyagor sa inra, kinang ragat ay nagtabo ray ag sinrang tanan ay nagkayumos.‡

³⁰ Sa panghuli, dahil ra sa pagtu-o it kinang mga Israelinhon, kag mataas nak pader nak nakapalibot sa syudad it Jerico ay naguba sa kalilibot-libot ninra raha bawat adlaw sa suyor it pitong adlaw.§

³¹ Kag masunor ay si Rahab nak usang badarang kabade. Dahil sa ida pagtu-o, ida ing-baton it maado sa ida bayay kag mga Israelinhon nak nag-ispinya raha sa Jerico. Kada sida ay waya naumir sa pagkamatay it ida mga kasimanwa nak indi magpasakop sa Dios.*

† **11:28 11:28** Exo. 12:1-30. ‡ **11:29 11:29** Exo. 14:1-31.

§ **11:30 11:30** Jos. 6:1-21. * **11:31 11:31** Jos. 2:1-22; 6:22-25.

³² Ni-o pa ara kag ako masisiling? Kuyang nak gador kag ako oras para balik-balikan pa kag tungor sa pagtu-o it ato ibang mga ginikanan, halimbawa tuyar kana Gideon, Barak, Samson, Jepta, David, Samuel ag kag mga propeta.†

³³ Kaling mga tawo, dahil sa inra pagtu-o, kag iba sa inra ay nagraog sa mga gingharian nak nagpakiglaba sa inra, kag iba ay naggahom it matarong, ag kag iba ay nag-agom it gingpromisa it Dios sa inra. Kag iba ay nag-atubang sa liyon nak ingtabo it Dios kag yuba para indi sinra makagat,‡

³⁴ ag kag iba ay ing-itsa sa nagrarayab-rayab nak kayado, ugaling waya sinra nauno.§ Ag kag iba ray ra ay isutan yangey mamatay parayan sa patayom, kag iba ay waya nahadlok nak maglaba sa gera ag ingpangtabog hastang nag-pangyasihag kag mga naggera sa inra.

³⁵ Ag dahil sa inra pagtu-o, ay inggwa ra it mga kabade nak namatyan it anak nak ingbalik sa inra it buhi, kumo ingbanhaw it Dios.

Pero kuntra raha, inggwa it iba nak nag-agwanta it paghingabot hastang namatay, imbes nak magbada sa inra pagtu-o agor mahilway, kumo kag ingpapaabot ay mabanhaw sinra ag maagom it mas maadong kabuhi.*

---

† **11:32 11:32** Huk. 6:11—8:32 (si Gideon); 4:6—5:31 (si Barak); 13:2—16:31 (si Samson); 11:1—12:7 (si Jepta); 1 Sam. 16:1—1 Hari 2:11 (si David) ag 1 Sam. 1:1—25:1 (si Samuel). ‡ **11:33 11:33-34a** Dan. 6:1-27. § **11:34 11:33-34b** Dan. 3:1-30. * **11:35 11:35** 1 Hari 17:19-24 ag 2 Hari 4:18-37.

³⁶ Inggwa ra it iba nak ginglibak ag paulit-ulit nak ginglatigo. Kag iba ra ay ingkadinahan ag ingpriso.

³⁷ Inggwa ra it mga gingpangbunggo hastang namatay, mga ingbika kag yawas parayan sa pagyagari, ag mga ingmatay parayan sa patayom. Ag kag iba rabuno ay ingpahalin sa inra sariling banwa, ag kag inra suksok yang ay anit it karnero ag kambing. Sinra ay abang pobre, ing-iihig ag ingmamayain it inra isigkatawo.

³⁸ Naglilibot-libot sinra sa disyerto ag mga baguntor, ag nag-iistar yang sinra sa kuyba ag sa mga buho. Ngani, sa kamatuuran buko karapatdapat nak kag mga mayaing tawo dili sa duta ay magpangabuhi kaibahan sinra.

³⁹ Ag kaling tanan ay ingpuri it Dios dahil sa inra pagtu-o, ugaling waya sa inra't nagbaton it gingpromisa't Dios.

⁴⁰ Kumo Sida ay inggwa't mas maadong plano nak indi anay Nida gituparon, hastang sa waya pa kita nauumir sa Ida mga katawuhan. Ag kaibahan ninra ahimuon kita Nida nak waya't kakuyangan sa Ida pagmuyat.

12

*KAG NAHANANGOR SA TAMANG
PAGPANGABUHI IT MGA NAGTUTU-O KANG
KRISTO*

*Kag Pagdisiplina it Dios kag Nagpapamatuor
it Ida Pagpalangga*

¹ Ay tungor sa ato ngasing, kung ikumpara kag ato kabuhi sa karera, kita ay tuyar sa tawong nagrarayagan nak ingpapalibutan it kinang maramong nagpapamatuor tungor sa importansya it pagtu-o. Kada dapat natong badaan kag tanang kasal-anan nak nagpupugong sa ato ag tanang pay mga tuor nak marurusmuan, pramas magpursige kita nak makapadayon hastang sa katapusan kumporme sa ingbuot it Dios para sa ato.

² Ag kinahangyan nak kag ato perming ingmumuyatan ay si Hesus yang nak imaw kag inghalinan ag imaw kag katapusan it ato pagtu-o. Dahil alang-alang sa kasadyahan nak Ida ingpa-paabot nak aagumon sa langit, ay ing-agwantay Nida kag grabing hirap it kamatayon sa krus, kumo ingmumuyatan Nida nak pay maisot yang kag kahud-anan nak Ida mababatyagan dili. Ag ngasing hagtoy Sida nakaingkorey sa bandang tu-o it trono it Dios.

³ Kada ngani isipon ninro kag rakong pagkuntura sa Ida it mga tawong makasal-anan, pramas indi kamo mawar-an it pag-asa ag indi kamo magsawa sa pagsunor sa Ida.

⁴ Dahil sa intro pagtinguha nak labanan kag kasal-anan, ay waya pa kamo nakaranas it kamatayon dahil sa intro pagtu-o.

⁵ Nalimtan baga ninro kag paglaygay it Dios it kato pramas pakusugon kag intro buot bilang Ida mga anak? Siling Nida,

“Ako anak, badaey igbaliwaya-a kag pagdisiplina it Gino-o sa imo,

ag indi ka mawar-an it pag-asa kung ikaw ay
Ida ingsasaway.

6 Dahil ingdidisiplina it Gino-o kag Ida mga
pinalangga,
ag ingpaparusahan ra Nida kag bawat Ida
ing-aakong anak.”*

7 Kada, tis-e kag tanang hirap nak inro
arayanan bilang pagdisiplina it Dios sa inro,
kumo imaw kag parayan kung pauno kamo
tratuhon it Dios bilang Ida mga anak. Dahil
sigurado kag tanang anak ay nakakarayan it
pagdisiplina it inra tatay.

8 Ugaling kung kamo ay waya nakarayan it
pagdisiplina it Dios nak nararayanan it Ida
tanang mga anak ay kag gustong bisayahon it
kina, kamo ay buko Ida matuor nak mga anak,
kundi pay mga anak yang sa liwas.

9 Bagoy matuor nak ingtatahor nato kag ato
mga tatay dili sa duta nak nagdidisiplina sa ato?
Ay dey laloey kag ato Tatay sa langit.† Dapat nak
magpasakop kita sa Ida, pramas maaguman nato
kag matuor nak kabuhi.

10 Dahil sa suyor it pilang tuig yang kag
ato tatay dili sa duta ay nagdidisiplina sa ato
kumporme sa ida ing-iisip nak maado. Pero kag
pagdisiplina it ato Tatay sa langit ay talagang
para sa ato kaanduan pramas maging balaan kita
tuyar sa Ida.

11 Matuor waya kita nasasadyahe pag
nararayanan nato kag pagdisiplina kumo kali ay

---

* **12:6 12:5-6** Kab. 3:11-12. † **12:9 12:9** Tatay sa langit: Kag nakasuyat sa bisayang Griyego ay “Tatay it mga ispirito.”

mahapros. Ugaling kag bunga it pagdisiplina sa ato kabuhi ay maging matimunong kag ato buot ag maging tadlong ra kag ato paghiwas.

¹² Kada, kung kamo ay nawar-aney it kusog ag pag-asa, pakusuga ninro kag inro buot.

¹³ Ag magpadayon kamo sa pagsunor sa tama ag tadlong nak rayan agor kag mga mayuda sa pagtu-o ay indi mayaag, kundi maging makusog ray.

Kag Paandam nak Indi Dapat Baliwayaon kag Dios

¹⁴ Tinguhaon ninro nak maado kag inro pagsinunranan sa tanan, ag maging balaan kamo, kumo kag mga buko balaan ay indi makakita sa Ginoong Dios.

¹⁵ Rahanan ninro kag usa'g-usa pramas waya't magtalikor sa kaaduhan it Dios, sabaling magyain kag inro buot ag imaw kag maging dahilan it kaguluhan ag maramo kag maapektuhan.

¹⁶ Magrahan ra kamo nak indi mag-ubay sa buko inro sariling asawa, ag indi ra magpatuyar kang Esau nak waya gipapahalagahe kag mga pagpakamaado it Dios. Dahil yang sa usang pagkaon ay ida ingbaydo kag pagpakamaado nak dapat ay mapapasa-ida tan-a bilang panganay nak anak.‡

¹⁷ Ag ayamey ninro nak pagkatapos it kina, kung abawion ray nida kinang pagpakamaado, ay indiey nak gador puyde, dahil indiey puyde nak baguhon pa kag resulta it ida inghimoy, aber magpakitluoy pa ag magtibaw sida.

---

‡ 12:16 12:16 Hen. 25:27-34.

18 Kada, dapat nak magpaninrugaan kita sa ato pagtu-o, dahil kag bag-ong kasugtanan nak imaw kag ato parayan it pagpayungot sa Dios ay mas maado kisa sa parayan it ato mga ginikanan. Ngani, kag inra ingpapayungutan ay kag baguntor it Sinay kung hariin ay nababatyagan ninra kag mga ingkakahadlukan tuyar sa kayado nak nagrarayab-rayab, maruyom, ag inggwa it makusog nak bagyo,

19 pagbudyong it trumpeta ag kahahadlok nak boses it Dios nak nagbibisaya. Kada nagpak-itluoy sinra nak kabay pang indi Sida magpa-dayon it pagbisaya sa inra.

20 Ag dahil sa inra rakong kahadlok sa Ida sugo sa inra nak, “Aber hadop yang kag magdama ruto sa baguntor ay dapat nak bungguon kina hastang mamatay,” §

21 ag matuor ngani, aber muyatan yang kinang baguntor ay talagang kahahadlok, kada napasiling ra si Moises nak, “Ako ay nahahadlok nak gador ag nagpapangidlis.”*

22 Pero para sa ato, kag ato ingpayungutan ay kag matuor nak Baguntor it Sion† nak imaw kag Herusalem sa langit. Kali kag syudad it Dios nak buhi kung hariin natipon kag libo-libong kaanghelan nak nagkikinasadya sa inra pagdayaw sa Ida.

---

§ 12:20 12:20 Exo. 19:12-13. * 12:21 12:21 Deu. 9:19. † 12:22 12:22 It katong una pa kag usang baguntor sa tunga it Herusalem ay Sion kung hariin ingpatugrok ni Haring Solomon kag Templo, nak imaw kag ingsisiling nak istaran it Dios hali sa kalibutan.

²³ Kitang nagtutu-o ay kaumir sa tanang mga ingbibilang it Dios nak Ida mga panganay nak anak. Kitang tanan kag maghali sa pagtuo, nak kag mga pangayan ay nakasuyatey sa listahan sa langit, ag kaibahan kag ispirito it mga tawo it kato nak Ida ingbilang nak matarong sa Ida pagmuyat,‡ nak Ida ra ginghimoy nak mga waya't kakuyangan sa Ida atubangan. Inggpayungutan ra nato kag Dios mismo nak imaw kag manughusgar sa tanang katawuhan,

²⁴ ag si Hesus nak imaw it manugpatunga riling bag-ong kasugtanan. Kag Ida rugo nak pay ingwiwisik sa ato pramas mapasa-ato kag kaluoy it Dios ay buko tuyar sa rugo ni Abel nak pay naghahagar yang it pagbayos.§

²⁵ Kada, magrahan kamo nak indi'g baliwayaon kag ingsisiling it Dios. Dahil kung kag ato mga ginikanan nak nagbaliwaya sa ingbisaya it Dios sa inra sa baguntor it Sinay dili sa duta ay ingparusahan, ay dey laloey kita, kung atalikuran nato kag nagpapaandam sa ato ay halin sa langit.

²⁶ Kumo it katong nagbibisaya kag Dios sa inra ruto sa Sinay, kag duta ay naghudong. Pero inggwa Sida it gingpromisa nak,

---

‡ **12:23 12:23** Sa pagmuyat it mga lahi it Hudyo kag kamutangan it panganay nak kayake ay iba nak gador. Halimbawa, kung namatay kag tatay ag mapanubli kag mga anak it ida manggar kag panganay nak kayake ay mapanubli it dubli. (Basaha ra sa Deu. 21:17.) Kada kita nak ing-akoey it Dios bilang Ida mga anak dahil sa ato pagtu-o kang Kristo, kita ay ingbilang it Dios nak buko yang Ida anak, kundi Ida panganay. § **12:24 12:24** Hen. 4:10.

“Usa pang beses sa palaabutong panahon, ay buko yang duta kag mahudong, kundi kag langit ra.”*

²⁷ Ag kaling Ida ingsiling nak “usa pang beses” ay mahudong ray, kali ay nagpapakita nak kag mga tinuga it Dios nak nahuhudong ay mapang-wagit, pramas kag mabibilin yang ay katong indi nak gador mahudong.

²⁸ Kada ngani, apasalamatan nato kag Dios, dahil kita ay naumir sa Ida paghari nak iniding gador mahudong. Ag dahil raha adayawon nato Sida sa tamang parayan nak di rayang pagtahor ag kahadlok.

²⁹ Kumo tungor sa Dios nak ato ingdadayaw, kung Sida ay nagpaparusa sa tawo kali ay pay tuyar sa kayado nak nakakasunog.

13

Kag Panghuling mga Bisaya

¹ Ngani, magpadayon kamo sa pagpalanggaan sa usa'g-usa kumo kamong tanan ay maghali bilang mga nagtutu-o kang Kristo.

² Aya gilimte nak kung inggwa't maabot sa inro bayay nak buko ninro kakilaya ay pakita-e it maadong pagtratar. Dahil it kato inggwa't naghihimo it tuyar it kali, nak waya ninra namalaye nak kag inra ingbaton ay mga anghel yaki.*

³ Ag aya ra gilimte nak buligan kag inro mga kaibahan nak ingpriso nak pay kamo ra ay

---

* 12:26 12:26 Hag. 2:6. * 13:2 13:2 Hen. 18:1-8; 19:1-3.

ingpriso kaibahan ninra. Imaw ra kung inggwa't ingpapahirapan, buligi sinra nak pay kamo ra it ingpapahirapan kaibahan ninra.

⁴ Pahalagahe ninro kag importansya it pag-asawa, ag maging matutom nak gador kamo sa inro asawa. Dahil aparusahan it Dios kag mga naghihimo it imoralidad ag nagpapangawatan.

⁵ Aya kamo gipabada nak kag pagpalangga sa kwarta ay imaw it magahom sa inro pag-pangabuhi, kundi maging kuntento kung ni-o kag inggwa kamo, kumo siling it Dios nak,

“Indi nak gador kamo Nako igpabad-an, ag indi ra kamo Nako iglimtan.”[†]

⁶ Kada, dapat nak paisugon nato kag ato sarili sa pagsiling,

“Kag Gino-o kag nagbubulig sa ako. Indiey ako mahadlok aber ni-o kag ahimuon it tawo sa ako.”[‡]

⁷ Rumruma ninro kag mga pinuno nak nag-tudlo sa inro it mga bisaya it Dios. Isipon ninro kag maadong bunga it inra pagpangabuhi ag patuyaran kag inra pagtu-o.

⁸ Kumo si Hesu-Kristo ay imaw gihapon it kato, ngasing, ag hastang sa waya't katapusan.

⁹ Kada aya kamo'g paraya-rama sa iba't-ibang panudlo nak imaw it mayaag sa inro. Dahil mas maado nak kag ato tagipusuon ay ingpapakusog it kaaduhan it Dios, kisa sa mga ingsisiling tungor sa pagkaon nak puyding kaunon ag tungor sa pagkaon nak bawal kaunon. Kag mga tuyar nak

[†] 13:5 13:5 Deu. 31:6 ag Jos. 1:5. [‡] 13:6 13:6 Sal. 118:6.

sugo tungor sa pagkaon ay waya ra nakakabulig sa kabubut-on it tawo.

¹⁰ Kita nak nagtutu-o kang Kristo, kag pagkamatay Nida sa krus kag parayan it ato kapatawaran sa mga sala. Pero sinra nak naghahalar pa it hadop bilang parayan it kapatawaran it inra mga sala, ay indi makaagom it kapatawaran nak napapasa-ato parayan sa krus.

¹¹ Dahil, kag inghimo it Pinaka-mataas nak Saserdote it kato tong ingraya nida sa suyor it Pinaka-sagradong Lugar kag rugo it mga hadop nak inghalar para sa kasal-anan, ay pay anino it natabo sa pagkamatay ni Kristo. Halimbawa, kag yawas it kinang hadop nak ingmatay ay ingraya sa liwas it banwa ag ruto kina ay ingsunog.

¹² Ag tuyar ra it kina, si Hesus ay ingmatay sa liwas it syudad pramas agahinon kag mga tawo para sa Dios parayan sa Ida rugo.

¹³ Kada apagtuan nato Sida sa liwas it syudad, nak kag gustong bisayahon ay abadaan nato kag mga kustombre it mga lahi it Hudyo pramas makipag-usa sa hirap ag kahud-anan nak Ida naaguman sa krus.

¹⁴ Kumo dili sa duta waya kita it permanenting syudad. Kundi kag ato ingpapaabot ay katong syudad sa langit nak magiging istaran nato sa palaabutong panahon.

¹⁵ Kada, parayan sa Ida, kag ato tamang paghalar sa Dios ay kag pagdayaw. Kali ay karapatdapat nak mga inughalar para sa mga nagpapamatuor nak Sida kag Gino-o.

¹⁶ Ugaling aya ra ninro gilimte nak maghimo it maado ag magbulig sa mga inggwa't kina-

hangyan, kumo imaw ra kag paghalar ninro nak nagtata-o it kasadyahan sa Dios.

¹⁷ Tumana kag inro mga pinuno ag mag-pasakop sa inra, kumo sinra kag di responsibilidad nak mag-alaga sa inro pagtu-o. Ag inra ra inghihimo it maado kaling inra ministryo, kumo ayam ninra nak sinra ay inggwa't salabtanon sa Dios para raha. Kada sunra sinra it maado pramas ahimuon ninra kag inra ministryo nak inggwa it kasadya ag waya't kalisor. Dahil kung indi kamo magsunor sa inra ay kamo kag lugi.

¹⁸ Ag pangamuyuan ra kami, kumo ayamey namo nak malimpyoy kag amo kunsensya ag gusto ra namo nak magpadayon sa paghimo it tama.

¹⁹ Lalong-laloey pangamuyuan ninro ako nak tugutan it Dios nak indi marugay bag-o ako ay makabalik ray sa inro.

KAG KATAPUSAN IT LIBRO

²⁰⁻²¹ Ngasing, kabay pang kag Dios nak imaw kag inghahalinan it katimunungan ay taw-an kamo it tanang inro ingkikinahangyan, pramas tumanon kag tanang kaaduhan kumporme sa Ida kabubut-on. Sida kag nagbanhaw sa ato Ginoong Hesus. Ag kaling ato Ginoong Hesus nak Pinaka-manugbantay nato bilang Ida pay mga karnero kag nagpamatuor parayan sa Ida rugo it kasugtanan nak waya't katapusan. Kabay pa rang kag Dios ay padayon nak magtuytoy sa ato pramas himuon kita nak usang kahalamutan sa Ida atubangan, parayan kang Hesu-Kristo. Adayawon nato Sida hastang sa waya't katapusan. Kabay pa.

²² Sa huli, ako mga hali sa pagtu-o, ingpa-pangabay nako sa inro nak kabay pang batunon ninro kaling ako inglalaygay bilang pagpakusog sa inro pagtu-o, kumo kaling ako ingsuyat ay malip-ot yang.

²³ Gusto ra nako nak ipasador sa inro nak kag ato hali nak si Timoteo ay ingpaliwasey sa prisuhan. Kada kung mag-abot sida dili ay ako nak raan sida inunot papanha raha.

²⁴ Kamustaha kag tanang inro mga pinuno kaibahan kag tanang sinakupan it Dios raha.

Ag kamo ay ingkakamusta ra it ato mga hali sa pagtu-o nak taga-Italya.

²⁵ Kabay pang mapasa-inrong tanan kag kaaduhan it Dios.

**Bag-ong Kasuyatan ag Henesis — Exodo
Bantoanon: Bag-ong Kasuyatan ag Henesis — Exodo
New Testament+**

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bantoanon

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 30 Dec 2021

bdc820c5-352d-5175-bfdb-7f650d8d08ab